

«КазТрансОйл» АҚ

Жеке қаржылық есептілік

*2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудиторлар есебімен*

МАЗМУНЫ

Тәуелсіз аудиторлар есебі

Жеке қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай туралы жеке есеп	1-2
Жиынтық кіріс туралы жеке есеп	3
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есеп	4-5
Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп	6
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер	7-48

Тәуелсіз аудиторлардың есебі

«ҚазТрансОйл» АҚ-ның акционерлеріне

Біз «ҚазТрансОйл» АҚ-ның (бұдан әрі - «Компания») беріліп отырған жеке қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, әрі оған 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жеке есеп, жиынтық кіріс туралы жеке есеп, ақша қаржатының қозғалысы туралы жеке есеп және көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп, сондай-ақ есеп саясатының маңызды аспектілері туралы ақпарат пен басқа да түсіндірме ақпараты жатады.

Жеке қаржылық есептілікке қатысты басшылықтың жауапкершілігі

Компания басшылығы осы жеке қаржылық есептілікті Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірлеуге және дұрыс беруге әрі басшылықтың пікірінше шынайы емес әрекеттердің немесе қате салдарынан маңызды бүрмалануы жоқ жеке қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп айқындастын ішкі бақылау процедурапары үшін жауап береді.

Аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің міндетіміз жүргізілген аудиттің негізінде осы жеке қаржылық есептілік туралы өз ойымызды білдіру болып табылады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар біздің әдеп нормаларын сақтауымызды, аудитті жеке қаржылық есептілікті маңызды бүрмаланулардың жоқтығына жеткілікті түрде сенімді болатындей етіп жоспарлауымызды және жүргізуімізді талап етеді.

Аудитке жеке қаржылық есептілікте ұсынылған сомалар мен ақпаратқа қатысты аудиторлық дәлелдерді алуға бағытталған процедурапарды орындау жатады. Шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан жеке қаржылық есептіліктің едәуір бүрмалану тәуекелін бағалауды қоса алғанда, процедурапарды таңдау аудиторлар тұжырымдарына негізделеді. Бұл тәуекелді бағалау кезінде аудитор жеке қаржылық есептілікті дайындау мен дұрыс беруге қатысты ішкі бақылау аспектілерін ұйымның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірін білдіру үшін емес, нақты жағдайларда қажет аудит процедурапарын анықтау үшін қарастырады. Сондай-ақ аудитке пайдаланылған есеп саясатының дұрыстығын және басшылық жасаған бухгалтерлік бағалаудың негізділігін бағалау және жалпы жеке қаржылық есептіліктің ұсынылуын бағалау жатады.

Біз алған аудиторлық дәлелдер аудиторлық қорытындымызды білдіруге негізdemenі ұсыну үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылады деп санаймыз.

Корытынды

Біздің ойымызша жеке қаржылық есептілік барлық маңызды аспектілерде «ҚазТрансОйл» АҚ-ның 2012 жылдың 31 желтоқсанына қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның қаржы нәтижелері мен көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес шынайы түрде көрсетеді.

Ernst & Young LLP

Турмагамбетова Гүләміра
Аудитор

Аудитордың 1998 жылғы 21 ақпандығы
№ 0000374 біліктілік қуәлігі

26 ақпан 2013 жыл

Евгений Жемалетдинов
«Эрнст энд Янг» ЖШС
Бас директоры

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі
2005 жылғы 15 шілдеде берген сериясы
МФЮ-2 №0000003 болатын Қазақстан
Республикасының аумағында аудиторлық
қызметпен айналысуға арналған мемлекеттік
лицензия

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП

<i>Мын төңгемен</i> АКТИВТЕР	<i>Ескерт.</i>	<i>2012 жылдың 31 желтоқсаны</i>	<i>2011 жылдың 31 желтоқсаны *</i>
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	5	335.980.903	300.986.425
Материалдық емес активтер	6	1.298.765	1.207.915
Еншілес үйымдарға инвестициялар	7	28.208.864	33.478.610
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	8	7.404.945	7.404.945
Негізгі құралдар үшін жеткізушилерге берілген алғытелеңдер	9	345.647	413.166
Банк салымдары	15	—	6.000.000
Өзге де ұзақ мерзімді активтер		130.805	350.702
		373.369.929	349.841.763
Ағымдағы активтер			
Тауар-материалдық қорлар	10	1.879.555	1.795.254
Сауда және өзге дебиторлық берешек	11	2.053.351	2.551.705
Байланысты тараптарға қарыз беру	32	—	337.537
Жеткізушилерге берілген алғытелеңдер	12	375.341	536.784
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем	31	1.580.002	1.752.554
ҚҚС-ты өтеу және басқа да салықтар бойынша алдын ала төлем	13	116.264	1.486.242
Өзге де ағымдағы активтер	14	4.336.823	4.815.728
Банк салымдары	15	53.084.676	35.123.818
Ақша қаражаты және оның баламалары	16	18.132.360	19.833.356
		81.558.372	68.232.978
Сатуға арналған деп жіктелген активтер		29.299	29.502
		81.587.671	68.262.480
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		454.957.600	418.104.243

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП (жалғасы)

<i>Мың теңгемен</i>	<i>Ескерт.</i>	<i>2012 жылдың 31</i>	<i>2011 жылдың 31</i>
		<i>желтоқсаны</i>	<i>желтоқсаны *</i>
КАПИТАЛ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Капитал			
Жарғылық капитал	17	61.937.567	34.617.204
Активтерді қайта бағалау резерві		117.159.149	106.785.731
Капиталдың өзге де резервтері		17.169	17.169
Үлестірілмеген пайда		181.317.317	207.187.797
Капитал жиыны		360.431.202	348.607.901
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Байланысты тараптардың пайдасына шығарылған қаржы кепілдігі	32	199.654	338.919
Қызметкерлерге сыйақылар	18	6.562.263	5.909.892
Құбырларды жою және жерді қайта өндөу жөніндегі міндеттемелерге резерв	22	15.531.037	—
Мерзімі үзартылған салық бойынша міндеттемелер	31	36.501.154	32.448.046
Болашақ кезеңдер кірістері	32	572.670	885.036
		59.366.778	39.581.893
Ағымдағы міндеттемелер			
Қызметкерлерге сыйақылар	18	238.000	226.000
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	19	6.545.665	6.243.675
Алынған алғытелеңдер	20	15.953.963	10.949.916
Төлемге өзге де салықтар	21	877.961	608.262
Резервтер	22	179.291	60.081
Өзге де ағымдағы міндеттемелер	23	11.364.740	11.826.515
		35.159.620	29.914.449
Міндеттемелер жиыны		94.526.398	69.496.342
КАПИТАЛ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		454.957.600	418.104.243

* Осы баганада берілген кейір сомалар 2011 жылғы жеке қаржылық есептіліктегі сомалардан айтырықша келеді, себебі жасалған түзетулерді көрсетеді, ол туралы толық ақпарат 4-ескертпеде көлтірілген

Бас директор

Қ.М. Қабылдин

Бас бухгалтер

A.C. Ахмедина

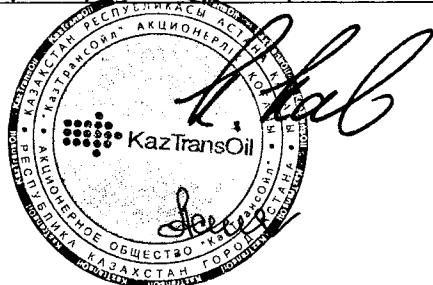
ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП

31 желтоқсанда аяқталған жылдар
іші

<u>Мың тәңгемен</u>	<u>Ескерт.</u>	<u>2012 жыл</u>	<u>2011 жыл</u>
Тұсім	24	123.931.842	122.258.114
Өткізімнің өзіндік құны	25	(83.711.982)	(80.330.110)
Жалпы пайда		40.219.860	41.928.004
Жалпы және әкімшілік шығыстар	26	(9.323.465)	(4.725.247)
Өзге де операциялық кірістер	27	1.619.386	1.392.869
Өзге де операциялық шығыстар	28	(336.404)	(1.743.566)
Еншілес үйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздануы	7	(280.212)	(1.804.355)
Негізгі құралдардың құнсыздануына байланысты резервтің (есептелу) / қайтарылуы	5	(766.227)	61.250
Еншілес үйымдардың шығуынан түсетін кіріс	7	161.466	-
Операциялық пайда		31.294.404	35.108.955
Бағамдық айырмадан болатын залал		(181.280)	(348.759)
Қаржылық кірістер	29	2.310.089	2.810.148
Қаржылық шығындар	30	(826.017)	(237.832)
Салық салынғанға дейінгі пайда		32.597.196	37.332.512
Табыс салығы бойынша шығыстар	31	(7.262.245)	(7.869.141)
Есепті жылғы пайда		25.334.951	29.463.371
Басқа да жиынтық кіріс			
Негізгі құралдарды қайта бағалау	5	23.982.196	13.582.220
Табыс салығының әсері	31	(4.796.439)	(2.716.444)
		19.185.757	10.865.776
Негізгі құралдардың құнсыздануы	5	(19.713)	(688.656)
Табыс салығының әсері	31	3.943	137.731
		(15.770)	(550.925)
Салықтар шегерілген өзге де жиынтық кіріс жиыны		19.169.987	10.314.851
Есепті жылға салықтар шегерілген жиынтық кіріс жиыны		44.504.938	39.778.222

Бас директор

K.M. Қабылдин

Бас бухгалтер

A.C. Ахмедина

АҚША ҚАРАЖАТАНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП**31 желтоқсанда аяқталған жылдар
іші**

Мың тенге	Ескерт.	2012 жыл	2011 жыл
Операциялық қызметтөн түсетін ақша ағындары:			
Салық салынғанға дейінгі пайда		32.597.196	37.332.512
Салық салынғанға дейінгі таза ақша ағындары мен салыстыруға арналған ақшалай емес түзетулер:			
Тозу және өтелім	25, 26	26.184.824	25.508.041
Еншілес ұйымдардың шығуынан түсетін кіріс	7	(161.466)	—
Күмәнді берешек бойынша резервті есептеу	26	94.064	40.297
Қоршаган ортаны қорғау, салықтар бойынша резервтерді есептеу / (қайтару)	22	305.542	(3.657.377)
Қаржы шығындары	30	826.017	237.832
Қаржы кірістері	29	(2.310.089)	(2.810.148)
Еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздануы	7	280.212	1.804.355
Актуарлық шығындар	18	153.000	1.540.000
Қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша міндеттемелер	18	460.000	1.934.000
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің шығуынан болатын залал	28	51.950	48.911
Қорлардың шығуынан болған шығындар	28	—	51.482
Негізгі құралдардың құнсыздануына байланысты резервтерді (есептеу) / қайтару	5	766.227	(61.250)
Кредиторлық берешекті есептен шығарудан түскен кіріс	27	(3.777)	(6.718)
Болашақ кезеңдер кірістерінің өтелімі	27, 32	(312.365)	(312.365)
Байланысты тарапқа шығарылған қаржы кепілдігінің өтелімі	27	(138.570)	(136.070)
ҚКС және есепке алынбайтын ҚКС бойынша шығыстар	26	301.240	301.452
Багам айырмасынан болатын іске асырылмаған (кіріс)/залал		(37.200)	(8.435)
Есірген және өтімсіз тауар-материалдық қорлар бойынша резервтерді (қайтару) / есептеу	26	(4.175)	2.892
Айналым капиталының өзгерісіне дейінгі операциялық қызметтөн түсетін ақша ағыны:		59.052.630	61.809.411
Тауар-материалдық қордағы өзгерістер		135.177	780.318
Сауда және өзге де дебиторлық берешектегі өзгерістер		398.275	(677.139)
Жеткізушилерге берілген алғытөлемдердегі өзгерістер		162.192	(57.659)
Өтеу салықтары мен өзге де ағымдағы активтердегі өзгерістер		1.189.599	25.440
Сауда және өзге де кредиторлық берешектегі өзгерістер		29.824	(242.206)
Алынған алғытөлемдердегі өзгерістер		5.004.047	192.204
Төлеу салықтарына өзгерістер		269.699	133.842
Басқа да ағымдағы, ұзақ мерзімді міндеттемелердегі және қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша міндеттемелердегі өзгерістер		(968.736)	(513.996)
Операциялық қызметтөн түскен ақша ағындары:		65.272.707	61.450.215
Теленген табыс салығы		(7.429.826)	(7.909.780)
Алынған пайыздар		2.662.203	2.220.014
Операциялық қызметтөн түскен таза ақша ағындары		60.505.084	55.760.449

7-48 бет аралығындағы есеп саясаты мен ескертпелер осы жеке қаржылық есептіліктің ажыратылмайтын бөлігі болып
табылады

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП (жалғасы)

31 желтоқсанда аяқталған жылдар
іші

Мың тенге	Ескерт.	2012 жылғы	2011 жылғы*
Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағыны:			
Мерзімдік салымдарды алу		49.812.460	51.000.000
Мерзімдік салымдарды орналастыру		(62.600.000)	(51.145.540)
Байланысты тараптардың қарыздарды өтеуі		339.987	304.508
Алынған дивидендер		431.011	17.608
Негізгі құралдарды сатып алу		(22.946.686)	(29.624.124)
Материалды емес активтерді сатып алу		(256.062)	(281.937)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатудан түскен түсім		267.904	26.113
Еншілес үйымдарға салым	7	(6.496.889)	(754.950)
Еншілес үйымды сатудан түскен ақша түсімі	7	11.647.889	—
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша ағыны		(29.800.386)	(30.458.322)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағыны:			
Акцияларды шығарудан түскен түсімдер	17	27.886.080	—
Акцияларды шығарумен байланысты кеңес беру қызметіне тәлемдер	17	(289.774)	—
Тәленген дивидендер	17	(60.002.000)	(19.330.798)
Қаржы қызметіндегі пайдаланылған таза ақша ағыны		(32.405.694)	(19.330.798)
Ақша қаражатындағы және олардың баламаларындағы таза езгерістер		(1.700.996)	5.971.329
Жылдың басына ақша қаражаты және олардың баламалары	16	19.833.356	13.862.027
Жылдың аяғына ақша қаражаты және олардың баламалары	16	18.132.360	19.833.356

* Осы бағанада берілген кейір сомалар 2011 жылғы жеке қаржы есептіліктегі сомалардан айырыма келеді, себебі жасалған түзетулерді көрсетеді, ол туралы толық ақпарат 4-ескертпеде көлтірілген

АҚШАСЫЗ ОПЕРАЦИЯЛАР

Мына ақшасыз операциялар ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есептен алынып тасталды:

Аяқталмаған құрылыш құнына кіргізілген тозу

2012 жыл үшін аяқталмаған құрылыш құнына кіргізілген тозу сомасы 22.996 мың тенгені құрады (2011: 11.053 мың теңге).

Бас директор

Бас бухгалтер

K. Kab

K.M. Қабылдин

A.C. Ахмедина

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП

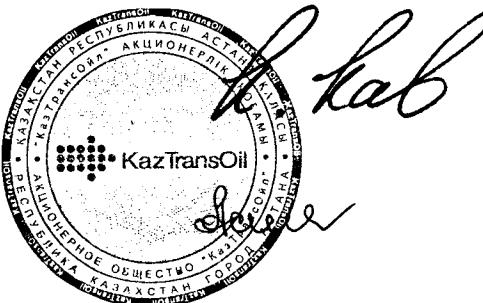
Мың тенге мен	Ескерт.	Жарғылық капитал	Активтердің қайта бағалау бойынша резерв			Капиталдың өзге де резервтері	Үлестірілген пайда	Капитал жиыны
			байланыш резерв	өзге де резервтері	үлестірілген пайда			
2010 жылғы 31 желтоқсанға		32.916.055	107.443.800	17.169	187.082.304	327.459.328		
Есепті кезендегі пайда		—	—	—	29.463.371	29.463.371		
Өзге де жыныстық кіріс		—	10.314.851	—	—	—	10.314.851	
Бір жылға жыныстық кіріс жиыны		—	10.314.851	—	29.463.371	39.778.222		
Қайта бағаланған негізгі құралдардың өтелімін ауыстыру		—	(10.972.920)	—	10.972.920	—	—	
Акцияларды шығару	17	1.701.149	—	—	—	—	1.701.149	
Дивидендер	17	—	—	—	(19.330.798)	(19.330.798)		
Өзге де бөлупер	17	—	—	—	(1.000.000)	(1.000.000)		
2011 жылғы 31 желтоқсанға		34.617.204	106.785.731	17.169	207.187.797	348.607.901		
Есепті кезендегі пайда		—	—	—	25.334.951	25.334.951		
Өзге де жыныстық кіріс		—	19.169.987	—	—	—	19.169.987	
Бір жылға жыныстық кіріс жиыны		—	19.169.987	—	25.334.951	44.504.938		
Қайта бағаланған негізгі құралдардың өтелімін ауыстыру		—	(8.796.569)	—	8.796.569	—	—	
Акцияларды шығару	17	27.886.080	—	—	—	—	27.886.080	
Акцияларды шығарумен байланысты кеңес беру қызметтеріне шыққан шығындар	17	(565.717)	—	—	—	—	(565.717)	
Дивидендер	17	—	—	—	(60.002.000)	(60.002.000)		
2012 жылдың 31 желтоқсанға		61.937.567	117.159.149	17.169	181.317.317	360.431.202		

Бас директор

К.М. Қабылдин

Бас бухгалтер

A.C. Ахмедина

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Мұнай және Газ көлігі» ұлттық компаниясы» ЖАҚ («МГК») Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 2 мамырдағы қаулысына сәйкес құрылды. Осы қаулының негізінде Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті «ҚазТрансОйл» ҰМТК» ЖАҚ акцияларына меншік құқығын МГК-ға берді, осының нәтижесінде «ҚазТрансОйл» ҰМТК» ЖАҚ «ҚазТрансОйл» ЖАҚ болып қайта тіркелді және қайта аталды.

2004 жылғы 31 мамырда Қазақстан заңнамасының талаптарына сай «ҚазТрансОйл» ЖАҚ «ҚазТрансОйл» АҚ («Компания») болып қайта тіркелді.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ («ҚМГ» немесе «Бас Компания») Компанияның ең ірі акционері болып табылады және ол Компанияға қатысты бақылау үлесіне ие (90 пайыз). ҚМГ толығымен «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-аукат коры» АҚ (Самұрық - Қазына) тұлғасында Үкіметке тиесілі.

2012 жылды Компания 1:10 мөлшерлестіліктік акцияларды бөлшектеді, оның нәтижесінде жарияланған акциялардың саны 34.617.204-тен 346.172.040-ке дейін ұлғайды, алайда жарғылық капиталдың көлемі өзгерmedі (34.617.204 мың теңге). Осыдан соң, «Халықтық IPO» бағдарламасы аясында Қазақстандық Қор Биржасына орналастыру мақсатында Компания жариялаган акциялардың санын 38.463.560 данада ұлғайты (жалпы көлемі 384.635.600 данадан 10%). 2012 жылдың 25 желтоқсанында Қазақстандық Қор Биржасында «ҚазТрансОйл» АҚ акцияларына сауда ашылды. Нәтижесінде бір акция 725 тенgeden 27.886.080 мың тенгеге 38.463.559 қарапайым акциялары сатылды. (17-ескертпе)

2011 және 2012 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша Компанияның мына еншілес ұйымдарында және бірлесіп бақылайтын кәсіпорындарында инвестициялары бар:

Қатысу үлесі

Тіркелу орны	Негізгі қызметі	2012 жылғы 1 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан	
«ҚТО-Сервис» АҚ («ҚТО-Сервис»)	Қазақстан	Өндірістік емес активтерді басқару	-*	100%
«МұнайТас СБҚК» АҚ («МұнайТас»)	Қазақстан	Мұнай тасымалдау	51%	51%
«Қазақстан – Қытай Құбыры» ЖШС («ҚҚҚ»)	Қазақстан	Мұнай тасымалдау	50%	50%
«Batumi Capital Partners Limited» («BCPL»)	Кипр**	Мұнайды және мұнай өнімдерін экспедициялау, ауыстырып құю және сақтау	50%**	50%**
«Batumi Industrial Holdings Limited» («BIHL»)	Кипр**	Мұнайды және мұнай өнімдерін экспедициялау, ауыстырып құю және сақтау, Батуми қ. теңіз кемежайын және мұнай құю терминалын пайдалану	100%**	100%**

* 2012 жылдың 21 қыркүйегінде Компания «ҚазТрансОйл-Сервис» АҚ қарапайым акцияларының 100% пакетін «ҚазМұнайГаз-Сервис» АҚ пайдастына өткізді (байланысты тараф) (7-ескертпе).

** BCPL және BIHL негізгі қызметін Грузияда орналасқан еншілес кәсіпорындар жүзеге асырады. BIHL BCPL 50%-на тікелей иелік етеді. Тиісінше Компания BIHL еншілес кәсіпорны арқылы 100% BCPL иеленді.

Компанияның бас кеңесі Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қабанбай батыр данғылы, 19 мекенжайы бойынша орналасқан. Компанияның Атырау (Батыс филиалы), Павлодар (Шығыс филиалы) қалаларында, Алматы қаласында Ғылыми-техникалық орталық, Астана қаласында Ұжымдық пайдалану есептеу орталығы орналасқан 4 филиалы және Ресей Федерациясында (Мәскеу, Омбы және Самара қалалары) және Украинада (Киев қаласы) өкілдік кеңселері бар.

Компания Қазақстан Республикасы аумағында ұзындығы 5.503 км магистральды мұнай құбырлары және ұзындығы 2.148 км суағызғылар желісі бар. Мұнымен қатар, Компания басқа аралас құбыр желілерінде мұнайды сақтауды, ауыстырып құюды және оның көлік экспедициясын жүзеге асырады. Компанияның МұнайТас және ҚҚҚ бірлескен кәсіпорындары Қазақстан мұнайын Қытайға тасымалдау үшін пайдаланылатын Кенқияк – Атырау, Кенқияк – Құмкөл және Атасу – Алашанқай құбырларына иелік етеді. Компанияның BIHL еншілес кәсіпорнына Батуми мұнай терминалы және негізгі қызметі мұнай құю жүктерін сақтау және ауыстырып құю болып табылатын Батуми теңіз кемежайын басқару құқығы тиесілі.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Компания табиғи монополист және тиісінше, Қазақстан Республикасы Табиғи монополияларды реттеу агенттігінің реттеу нысаны болып табылады (ТМРА). Бұл агенттік тарифтің есептеу әдіснамасын, сондай-ақ Компания Қазақстан Республикасында кірістің негізгі үлесін алудағы тарифтік мөлшерлемені бекітуге жауапты. Негізінде, тарифтер күшіне енген активтерге капитал құнын қайтаруға негізделген. Қазақстан Республикасының табиғи монополиялардың қызметтерін реттеу туралы заңнамасына сәйкес тарифтер қызметтерді көрсетуге қажетті шығындардың құнынан төмен болмауы және табиғи монополиялар субъектілерінің тиімді қызметін қаматамасыз ететін пайданы алу мүмкіншілігін ескеру тиіс.

2012 жылдың 1 желтоқсанынан ТМРА ішкі және экспортқа шығару нарығына мұнайды айдал құю тарифін ұлгайтты: ішкі нарықта 1.000 км-ға 1 тонна мұнайды тасымалдау тарифі 1.303 теңгеден 1.954,5 теңгеге ұлгайды; экспортқа мұнайды айдал құю 1.000 км-ға 1 тонна мұнайды тасымалдау тарифі 3.331 теңгеден 4.732,6 теңгеге ұлгайды.

Бұл жеке қаржылық есептілік 2013 жылғы 26 ақпанда Бас директордың және Бас бухгалтердің қолдауымен бекітіліп шығарылды.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Бұл жеке қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХКЕС) сәйкес Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары кеңесі (ХКЕС жөніндегі кеңес) бекіткен редакцияда дайындалған.

Осы жеке қаржылық есептілік мына баптарды: қайта бағаланған құны бойынша есептелетін негізгі құралдар мен әділ құны бойынша есептелетін қаржы активтерін қоспағанда бастапқы құны бойынша бағалау қагидатына сәйкес дайындалған. Жеке қаржылық есептілік теңгемен берілген, ал барлық сома, басқаша көрсетілген жағдайларды қоспағанда, тұтас мындыққа дейін деңгеленіп алынған.

Осы жеке қаржылық есептілікке қосымша Компания 27 ХКЕС (IAS) сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауда. Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің көшірмесін Компанияның бас офисынан алуға болады. (*1-ескертпе*).

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ

3.1 Еншілес ұйымдарға инвестициялар

Еншілес ұйымдарға инвестициялар осы жеке қаржылық есептілікте құнсызданудан шығындарды алып тастағанда өзіндік құн бойынша есепке алынады.

Әр есепті қунғе Компания еншілес ұйымдарға инвестиацияның құнсыздану мүмкіншіліктерін бағалайды. Егер сондай белгі болса, Компания инвестиацияның өтелетін сомасын бағалайды. Инвестиацияның өтелетін құны өткізімнен және пайдалану құннан шығындарды алып тастағанда әділ құннан ең үлкен болып табылады және әр жеке инвестиацияға белгіленеді.

Егер, инвестиацияның құны оның өтелетін құннын жоғары болса, инвестиацияның құны түсті деп есептеледі және өтелетін құнға дейін шығарылады. Пайдалану құнын бағалаған кезде болатын акша ағындары есептеу мөлшерлемесі бойынша, акшаның уақытша құннының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін және инвестиацияға лайық тәуекелдікті көрсететін салықты салғанға дейін есептеледі. Откізімге жіберілетін шығындарды есептегендеге, әділ құнды анықтау кезінде бағалаудың түрлі әдістері қолданылады. Бұл есептер, қолданылатын жағдайда, бағалау коэффициентімен, нарықтағы еншілес компаниялар акцияларының еркін айналымдағы бағалар белгісімен немесе әділ құнның өзге де колжетімді көрсеткіштерімен құлтталады.

Құнсызданудан болған залал құнсыздану болған мерзімдегі шығын деп саналады.

3.2 Бірлескен кәсіпорындардағы үлес

Бірлескен кәсіпорындардағы инвестициялар осы жеке қаржылық есептілікте құнсызданудан шығындарды алып тастағанда бастапқы құн бойынша есепке алынады. *1-ескертпеде* көрсетілгендей, Компания үш бірлескен кәсіпорынға қатысады: BCPL, КҚТ мен МұнайТас, бірақ, Компания BCPL 100% акцияларына тұра және жанама ие болғандықтан, BCPL-ға деген инвестициялар VIHL еншілес ұйымының инвестиция құрамына кірді (*7-ескертпе*).

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)****3.3 Шетел валютасын қайта есептеу**

Осы жеке қаржылық есептілік тенгемен берілген, ол қызмет ететін валюта және Компанияны таныстыратын валюта болып табылады.

Операциялар мен қалдықтар

Шетел валютасындағы операцияларды бастапқыда өздерінің қызмет ететін валютасында операция тану көрсеткіштерін қанағаттандыратын күнге қолданыстағы валюта бағамы бойынша ескеріледі.

Шетел валютасындағы монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданыстағы қызмет ететін валютасы спот-бағамымен қайта есептеледі.

Барлық бағамдық айырмашылық жыныстық кіріс туралы есепке кіргізіледі.

Тарихи құн негізінде шетел валютасында бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелер жасау күніне қолданыстағы бағам бойынша қайта есептеледі.

Валюта айырбастау бағамдары

Қазакстан кор биржасында («ҚҚБ») белгіленген өлшенген орташа бағамдар Қазақстан Республикасындағы ресми айырбас бағамдары ретінде пайдаланылады.

31 желтоқсанға ҚҚБ белгілелеген валюта айырбастау бағамдары мынаны құрады:

Тенгемен	2012	2011
АҚШ доллары	150,74	148,40
Ресей рублі	4,96	4,61
Евро	199,22	191,72

3.4 Сату үшін ұсталатын айналымнан тыс активтер

Сату үшін ұсталатын ретінде жіктелген айналымнан тыс активтер кемінде екі мәні бойынша бағаланады – сатуға ариалған шығындарды шегергенде тенгерімдік құн және әділ құн. Айналымнан тыс активтер егер олардың тенгерімдік құнны өтеуге жататын болса негізінен қолданудың жалғасуы нәтижесінде емес, сату жөніндегі мәміле жолымен сату үшін ұсталатын ретінде жіктеледі. Бұл шарт сату ықтималдығы жоғары, ал актив өзінің ағымдағы жағдайында жедел сатылуы мүмкін болғанда сақталған деп есептеледі. Басшылықтың сату жүргізуге берік ниеті болуы тиіс, оған катысты жіктелген құннен бастап бір жыл ішінде сату мәмілесінің аяқталуы ретінде танылу көрсеткішіне сәйкестік күтілуі тиіс.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер сатуға ариалған ретінде жіктелгеннен кейін өтелуге жатпайды.

3.5 Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған өтелімді (жерден, технологиялық мұнайдан және аяқталмаған өндірістен баска) және қайта бағалау күнінен кейін танылған құнсызданудан болатын залалды шегергенде әділ құнны бойынша бағаланады. Компания өзінің негізгі құралдарын оларды ауыстырудың қалдық құнына дейін қайта бағалау жүргізу үшін кезең-кезеңімен тәуелсіз сарапшылар тартады. Қайта бағалау қайта бағаланған активтің әділ құнны оның тенгерімдік құннынан елеулі айырмашылығы болмағанына сенімділіккі қамтамасыз ету үшін жеткілікті жиілікпен жүзеге асырылады.

Қайта бағалаудан құнның өсуі өзге де жыныстық кіріс курамына жатады және сондықтан капиталдың курамына кіретін активтерді, оның осы активтің құнын алдыңғы қайта бағалау салдарынан болған және жыныстық кіріс туралы есепте бұрын танылған бөлігін қоспағанда, активтерді қайта бағалау резерві қорының артуына жатады. Қайта бағалаудан болатын залал оның бұрын активті қайта бағалау резерві қорының қурамында танылған осы актив бойынша оң қайта бағалауын тікелей кемітепін бөлігін қоспағанда пайда мен шығыннан танылады.

Активтің қайта бағаланған тенгерімдік құнны негізінде есептелген өтелім мен активтің бастапқы құнны негізінде есептелген өтелім арасындағы айырмашылық активтерді қайта бағалау резервінен жыл сайын бөлінбеген пайдаға ауыстырылады. Сонымен катар қайта бағалау күніне жинақталған өтелім активтің жалпы тенгерімдік құнның бір мезгілде азайта отырып алынып тасталады және одан кейін таза сома активтің қайта бағаланған құнның дейін жете бағаланады. Актив шығарылған кезде нақты сатылатын активке жататын қайта бағалау резерві бөлінбейтін пайдаға көшіріледі.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)****3.5 Негізгі қуралдар (жалғасы)**

Өтелім желілік әдіспен активтерді пайдалы қолданудың бағалау мерзімі ішінде мынадай түрде есептеледі:

	жылдар
Фимараттар мен құрылым	5-50
Машиналар мен жабдық	3-30
Құбырлар мен өзге де көлік активтері	5-30
Өзге де	2-10

Компанияның Есеп саясатына сәйкес, технологиялық мұнай мен жер өтелімге жатпайды.

Бұрын танылған негізгі қуралдарды немесе олардың маңызды қураушыларын тандуды докару олар шығарылған кезде немесе егер келешекте осы активті пайдаланудан немесе шығарудан экономикалық тиімділік алу күтілмеген жағдайда болады. Активті тандуды докару нәтижесінде туындайтын кіріс немесе шығыс (активтің шығуынан және тенгерімдік құнынан болатын таза түсімдер арасындағы айырмашылық ретінде есептелген) активті тану докарылған есепті жыл үшін жиынтық кіріс туралы есепке кіргізіледі.

Таратылу құны, активтерді пайдалы қолдану мерзімі және өтелім әдістері әрбір жылдық есепті кезеңнің аяғында талданады және қажетіне қарай түзетіледі.

3.6 Материалдық емес активтер

Жеке сатып алған материалдық емес активтер бастапқы танылған кезде бастапқы құны бойынша бағаланады. Бастапқы тандудан кейін материалдық емес активтер жинақталған өтелімді және құнсызданданудан болған жинақталған залалды шегергенде (олар болған ретте) бастапқы құны бойынша есептеледі. Компания ішінде жүргізілген материалдық емес активтер өнім әзірлеуге арналған капиталданырылған шығындарды қоспағанда, капиталданырылмайды және тиісінше шығыс ол туындаған есепті кезең үшін жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі.

Материалдық емес активтерді пайдалы қолдану мерзімі шектеулі болуы мүмкін.

Пайдалы қолдану шектеулі мерзімі бар материалдық емес активтер осы мерзім ішінде өтеледі және егер осы материалдық емес активтің құнсыздану белгілері болса, құнсыздану мәніне бағаланады. Өтелім активтер қызметтінің бағаланған пайдалы мерзімі үшін тік желілік әдіспен есептеледі. Материалдық емес активтер негізінен бес жыл ішінде өтеледі. Пайдалы қолдану мерзімі шектеулі материалдық емес актив үшін өтелімді есептеу кезеңі мен мерзімі кем дегендे әр есепті кезеңнің аяғында қайта қаралады. Активке кіргізілген келешек экономикалық тиімділікті пайдалы қолданудың болжалды мерзімінің немесе болжалды құрылымының өзгерісі қаржылық есептіліктерін жағдайға байланысты өтелім кезеңнің немесе есептеу әдісінің өзгерісі ретінде көрінеді және есепке алу бағаларының өзгерісі ретінде ескеріледі. Пайдалы қолдану мерзімі шектеулі материалдық емес активтердің өтеліміне келетін шығындар жиынтық кіріс туралы есепте материалдық емес активтер қызметтіне сәйкес шығыстар санатында танылады.

Материалдық емес активтерді тандудың тоқтатылуынан болатын кіріс немесе шығыс активтің шығуынан болатын таза түсім және активтің тенгерімдік құны арасындағы айырмашылық ретінде өлшенеді және осы активті тану тоқтатылған кездеғі жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

3.7 Қаржы емес активтердің құнсыздануы

Әрбір есептің күнгө Компания активтің мүмкін болатын құнсыздану белгілері болуын айқындалады. Егер осындағы белгілер орын алса немесе егер активті құнсыздандыру жыл сайынғы тексеру талап етілсе, Компания активтің өтелетін құнын бағалау жүргізеді. Активтің немесе ақша ағындарын тудыратын бөлімшениң (ААТБ) өтелетін құны – мына шамалардың ең үлкені: сатуға арналған шығындарды шегергенде активтің (ААТБ) әділ құны және активті (ААТБ) пайдаланудан болатын құндылық. Актив негізінен басқа активтер немесе активтер тобы тудыратын ағындарға тәуелсіз ақша қарожаты ағындарын тудырмайтын жағдайларды қоспағанда өтелетін құн жеке актив үшін айқындалады. Егер активтің немесе ақша ағындарын тудыратын бөлімшениң тенгерімдік құны оның өтелетін құнынан артып кетсе, актив құнсызданды деп саналады және өтелетін құнына дейін есептен шығарылады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРИ (жалғасы)

3.7 Қаржы емес активтердің құнсыздануы (жалғасы)

Пайдаланудан болатын құндылықтарды бағалау кезінде келешек ақша ағындары активке тән ақшаның және тәуекелдің уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салық салғанға дейінгі дисконттау мөлшерлемесі бойынша дисконттады. Сатуға арналған шығындарды шегергенде әділ құнын анықтау кезінде жуық арадағы нарықтық мәмілелер ескеріледі. Олар болмаған ретте бағалаудың тиісті үлгісі колданылады. Бұл есептер бағалау коэффициенттерімен, еншілес компаниялар акцияларының нарығында еркін айналыстағы бағаларды белгілеумен немесе әділ құнның өзге де қол жетімді көрсеткіштерімен расталады.

Компания құнсыздану сомасын Компанияның жеке активтер жатқызылатын әр ААТБ үшін жеке дайындалатын осындай жоспарлары және болжамды есеп айырысуларын басшылықта ала отырып айқынадайды. Бұл жоспарлар мен болжамды есеп айырысулар әдетте бес жылға жасалады. Негұрлым ұзақ кезеңдер үшін өсүдің ұзақ мерзімді карқыны есептеледі, ол бесінші жылдан кейінгі келешек болжамды ақша ағындарына қатысты қолданылады.

Созылатын қызметтер бойынша (корлардың құнсыздануын қоса есептегенде) құнсыздануынан болатын залалдар қайта бағалау өзге де жиынтық кіріс құрамында танылған, бұрынғы қайта бағаланған негізгі құралдарды қоспағанда, құнсызданған актив қызметіне сәйкес шығыстар санаты құрамындағы жиынтық кіріс есебінде танылады. Осы ретте құнсызданудан болатын залал да бұрын өткізілген қайта бағалау сомасы шегінде өзге де жиынтық кіріс құрамында танылады.

Әрбір есепті қүнге Компания бұрын активтің құнсыздануынан болған деп танылған залалдардың өнді жоқ екендігінің немесе қыскарғандығының белгілерін анықтайды. Егер мұндай белгі бар болса, Компания активтің өтелетін құнын немесе ААТБ есептейді. Кейінгі құнсызданудан болған деп танылған залалдардан бері активтің өтелетін құнын анықтау үшін қолданылған бағада өзгеріс болған жағдайда ғана бұрын құнсызданудан болған деп танылған залалдар қалпына келтіріледі. Қалпына келтіру активтің теңгерімдік құны оның өтелетін құнынан асып кетпеуімен, сондай-ақ амортизацияны шегеріп таставағанда теңгерімдік құнынан аспауымен шектелген, бұл актив егер алдыңғы жылдары құнсызданудан болған залал деп танылмаған жағдайда, теңгерімдік құны бойынша танылуы мүмкін. Құнды бұлайша қалпына келтіру актив қайта бағаланған құны бойынша есептелген жағдайларды қоспағанда, жиынтық кіріс туралы есепте танылады. Бұл жағдайда құнды қалпына келтіру қайта бағалаудан болған өсім ретінде есептеледі.

3.8 Қаржы активтері

Бастапқы тану және бағалау

39 ХКЕС (IAS) қолданылу аясында тұрған қаржы активтері тиісінше пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтері; карыздар мен дебиторлық берешек; өтелгенге дейін ұсталып тұратын инвестиция; сату үшін колда бар қаржы активтері ретінде жіктеледі. Компания өз қаржы активтерін олар бастапқы танылған кезде жіктейді.

Қаржы активтері пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтерін қоспағанда, алғашқыда мәміле бойынша онымен тікелей байланысты шығындарға көбейтілген әділ құны бойынша танылады.

Заннамамен немесе белгілі бір нарыкта («стандартты жағдайлардағы» сауда-саттық) қабылданған қағидамен белгіленген мерзімде активтерді жеткізуі талап етуші қаржы активтерін сатып алу немесе сату бойынша барлық мәміле ол жасалған күнге, яғни Компания активті сатып алуға немесе сатуға өзіне міндеттеме қабылдаған күнге танылады.

Компанияның қаржы активтері ақша қаражаттарды, депозиттерді, сауда және басқа да дебиторлық берешекті қамтиды.

Кейінгі бағалау

Қаржы активтерінің кейінгі бағалауы олардың жіктелуіне байланысты болады

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

3.8 Қаржы активтері (жалғасы)

Қарыздар мен дебиторлық берешек

Қарыздар мен дебиторлық берешек белгіленген немесе анықталған төлемдері бар туында майтын қаржы активін білдіреді, белсенді нарықта олардың бағасы белгіленбейді. Алғашкы танылғаннан кейін мұндай қаржы активтері құнсызданудан болған залалдарды шегеріп тастанап, тиімді пайыздық мөлшерлемені қолданып анықталатын өтелімдік құны бойынша бағаланады.

Өтелімдік құн сатып алу кезінде дисконттар немесе сыйлықақылар, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болатын комиссиялық немесе шығындар ескеріліп есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану негізінде өтелім жынытық кіріс туралы есепте қаржыландырудан алынған табыс құрамына енгізіледі. Құнсызданумен байланысты шығыстар жынытық кіріс туралы есепте қаржы шығындары құрамында және дебиторлық берешек болған кезде езге де операциялық шығыстардың құрамында есептеледі.

Өтеуге дейін ұсталып тұратын инвестициялар

Тіркелген немесе анықталған төлемдері және тіркелген өтелу мерзімі бар туынды емес қаржы активтері Компания оларды өтеу мерзіміне дейін нық ұстап тұруға ниетті және қабілетті болғанда өтеуге дейін ұсталып тұратын инвестиция ретінде жіктеледі. Өтеуге дейін ұсталып тұратын инвестиция алғаш бағалаганнан кейін құнсызданудан болған залалдарды шегеріп тастанап, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданып анықталатын өтелімдік құны бойынша бағаланады. Өtelімдік құн сатып алу кезінде дисконттар немесе сыйлықақылар, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болатын комиссиялық немесе шығындар ескеріліп есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеменің өтелімі пайда немесе залал туралы есепте қаржыландырудан алынған табыс құрамына енгізіледі. Құнсызданумен байланысты шығыстар пайда немесе залал туралы есепте қаржы шығындары құрамында есептеледі. Компанияның 2012, 2011 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын есепті кезеңдер ішінде өтеуге дейін ұсталып тұратын депозиттері болған.

Тануды додау

Қаржы активі (немесе қолданылу ретінде қарай – қаржы активінің бөлігі немесе осындағы қаржы активтері тобының бөлігі) тануды додарады, егер:

- активтен ақша ағынын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Компания өзінің активтен ақша ағынын алу құқығын берсе не алышатын ақша ағынын толық көлемде және «транзиттік» келісім бойынша айтартықтай кідіртусіз үшінші тарапқа төлеуге өзіне міндеттеме алса; және не (а) Компания активтен болатын барлық тәуекел мен табысты іс жүзінде берсе, не (б) Компания активтен болатын барлық тәуекелдер мен табысты іс жүзінде бермесе және өзінде сактамаса, бірақ осы активке бакылауды берсе.

Егер Компания өзінің активтен ақша ағынын алу барлық құқығын берсе не транзиттік келісім жасаса, ол меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен табысты сактап қала алған-алмағанын және, егер сактап қала алған болса, онда қандай көлемде екендігін бағалайды. Егер Компания активтен болатын барлық тәуекелдер мен табысты іс жүзінде бермесе және өзінде сактамаса, сондай-ақ активке бакылауды бермесе, жаңа актив Компания берілген активке өзінің қатысуын жалғастыруы дәрежесінде танылады. Бұл жағдайда Компания тиісті міндеттемені де таниды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме Компания сактаган құқық пен міндеттемені көрсететін негізде бағаланады. Берілген активке кепілдік нысанындағы жалғасқан қатысу активтің бастапқы тенгерімдік құны немесе Компаниядан талап етілуі мүмкін төлемнің ең жоғары сомасы өлшемдердің ең кішісі бойынша танылады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРИ (жалғасы)

3.9 Қаржы активінің құнсыздануы

Әрбір есепті күнге Компания қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануының уәжді белгілері болуын бағалайды. Қаржы активі немесе қаржы активтерінің тобы активтерді бастапқы танудан кейін болған бір немесе бірнеше оқиғалардың нәтижесінде құнсыздандандығының уәжді дәлелі болса («залал шегу жағдайының» болуы), олар қаржы активі немесе қаржы активтерінің тобы бойынша күтіліп отырган болашақ ақша ағынына сеніммен үміт күтерлік ықпал етсе, құнсызданды деп есептеледі. Құнсыздану дәлелі борышкер немесе борышкерлер тобы айтарлықтай қаржылық қыншылықтар көріп отырганын көрсетуді, өзінің қарызын өтей алмауды немесе берешектің пайыздарын немесе негізгі сомасын төлеуді тиянақты жүзеге асырмауды, сондай-ақ олар банкrottтық немесе өзге түрде қаржылық қайта ұйымдастыру рәсімін жүргізуі мүмкін болуын қамтиды. Бұдан басқа, мұндай дәлелдерге қаржы құралдары бойынша күтіліп отырган болашақ ақша ағынының бағалауға болатын төмөндеуін көрсететін бағыланатын деректер, атап айтқанда, мерзімі өткен берешек көлемінің өзгеруі немесе борыштарды төлеу бойынша міндеттемелерді орындаудан бас тартумен белгілі бір байланыста тұрган экономикалық жағдайлардың болуы жатады.

Өтелімдік құн бойынша ескерілетін қаржы активтеріне қатысты Компания алдымен жекелей маңызды қаржы активтерінің құнсыздануының уәжді дәлелдері бар екендігіне не жинақтай алғанда жекелей маңызды емес қаржы активтері бойынша бағалау жүргізеді. Егер Компания жекелей маңызды қаржы активтерінің құнсыздануының уәжді дәлелдері оның маңызына тәуелсіз жоқ екендігін анықтаса, ол бұл активті кредит тәуекелінің осындағы сипаттамасы бар қаржы активтері тобына қосады, ал сонаң соң бұл активтерді жиынтық негізде құнсыздану мәніне қарастырады. Құнсыздану мәніне жеке бағаланатын активтер бойынша не құнсызданудан болған залалдарды тану жалғастырылады, не құнсыздану мәніне жиынтық бағаға енгізілмейді.

Құнсызданудан болған залал шегудің уәжді дәлелі болған ретте, залал сомасы активтің тенгерімдік құны мен күтіліп отырган болашақ ақша ағынының келтірілген құны арасындағы айырма ретінде (әлі шекпеген болашақ күтіліп отырган кредиттік залалдар ескерілмей) бағаланады. Есепті болашақ ақша ағындарының келтірілген құны қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша шегеріледі. Егер қарыз бойынша пайыздық мөлшерлеме айнымалы болса, мөлшерлеме құнсызданудан болған залалды бағалау үшін шегеру мөлшерлемесі пайыздық ағымдық тиімді мөлшерлемесін білдіреді.

Активтің тенгерімдік құны резерв шотын қолдану арқылы кемітіледі, ал залал сомасы жиынтық кіріс туралы есепте танылады. Темендетілген тенгерімдік құны бойынша пайыздық кірісті есептесу құнсызданудан болған залалды бағалау мақсатында болашақ ақша ағындарын шегеру үшін қолданылатын пайыздық мөлшерлемеге негізделіп, жалғасады. Пайыздық кірістер қаржыландырудан болған кірістер кұрамында жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі. Қарыздар егер оларды болашакта өтеудін айқын келешегі болмаса, ал барлық қол жетімді қамтамасыз ету іске асырылған не Компанияға берілген болса, тиісті резервтермен бірге тенгерімнен шығарылады. Егер келесі жыл ішінде құнсызданудан болған есепті залал сомасы құнсыздануды танығаннан кейін болған әлдебір оқиғадан ұлғайса не кемісе, құнсызданудан болған бұрын танылған залал сомасы резерв шотын түзету арқылы ұлғаяды не кемиді. Егер қаржы құралы құнының бұрынғы есептеген шығарылуы кейіннен қалпына келтірілсе, қалпына келтіру сомасы жиынтық кіріс есебінде қаржы шығындарының кемуі ретінде танылады.

3.10 Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

39 ХКЕС (IAS) колданылу аясында тұрган қаржылық міндеттемелер тиісінше пайда немесе залал, кредиттер және қарыз арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі. Компания өзінің қаржылық міндеттемелерін оларды бастапқы тану кезінде жіктейді.

Қаржылық міндеттемелер бастапқыда (қарыздар мен кредиттер болған жағдайда) олармен мәміле бойынша тікелей байланысты шығындарға көбейтілген әділ құны бойынша танылады.

Компанияның қаржылық міндеттемелері сауда және басқа да кредиттік берешекті, кредиттер мен қарыздарды, қаржылық кепілдік шарттарын қамтиды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРИ (жалғасы)

3.10 Қаржылық міндеттемелер (жалғасы)

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді кейінгі бағалау оларды былай жіктеуге байланысты:

Бастапқы тану кезінде пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын ретінде танылған анықталған қаржылық міндеттемелер осы санатқа бастапқы тану қүніне және 39 ХКЕС (IAS) өлшемдері катаң сақталған кездеғана жатқызылады. Компанияның бастапқы тану кезінде пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын ретінде анықталған қаржылық міндеттемелері жок.

Бастапқы танудан кейін пайыздық кредиттер мен қарыздар тиімді пайыздық мөлшерлеме қолданыла отырып, өтелімдік құны бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар оларды тану дөгарылғаннан кейін жынтық кіріс туралы есепте, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеме қолданыла отырып өтелім есептелуіне қарай танылады.

Өтелімдік құн сатып алу кезінде шегерімдер мен сыйлықақылар, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болатын комиссиялық пен шығындар ескеріліп есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме өтелімі жынтық кіріс туралы есепте қаржыландыру бойынша шығындар құрамында есептеледі.

Компания шығарған қаржы кепілдігі шарттары осы шарт иесі белгілі бір борышкердің борыш құралдары шарттарына сәйкес уақытын төлеуді жүзеге асыруға қабілетсіздігінің салдарынан шеккен залалдарды өтеу үшін төлем жасауды талап етуші шарттарды білдіреді. Қаржы кепілдігі шарттары бастапқыда кепілдікті шығарумен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындар ескерілген әділ құн бойынша міндеттеме ретінде танылады. Кейіннен міндеттеме есепті құнға бар міндеттемені өтеу үшін қажетті шығындарды аса үздік бағалау және жинақталған өтелімді шегерген міндеттемелердің танылған сомасы өлшемдерінің ең көбі бойынша бағаланады.

Тануды дөгару

Қаржылық жағдай туралы есепте қаржылық міндеттемелерді тану егер міндеттеме өтелген, жойылған немесе оның қолданылу мерзімі біткен болса, дөгарылады.

Егер бар қаржылық міндеттеме елеулі айырмашылығы бар шарттарда сол кредитордың алдында басқа міндеттемемен ауыстырылатын болса немесе егер бар міндеттеменің шарттары елеулі өзгерсе, мұндай ауыстыру немесе өзгерту бастапқы міндеттемені тануды дөгару және жаңа міндеттемені тану ретінде ескеріледі, ал олардың тендерімдік құндындағы айырма жынтық кіріс туралы есепте кіріс немесе шығыс ретінде ескеріледі.

3.11 Қаржы құралдарын өзара есепке алу

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алуға жатады, ал қаржылық жағдай туралы жеке есепте берілген таза сома қазіргі кезде танылған сомаларды өзара есепке алуға құқық болған кезде, тек сол кездеғана, сондай-ақ таза негізде есеп айырысуға не активтерді өткізіп, сонымен бір мезгілде міндеттемелерді өтеуге ниет болғанда жүзеге асырылады.

3.12 Қаржы құралдарының әділ құны

Белсенді нарықта саудаға салынған қаржы құралдарының әділ құны әр есепті қунға нарықтағы баға белгіленімінен немесе мәміле бойынша шығындарды есептемегендегі дилерлердің баға белгіленімі арқылы (ұзак жайғасым бойынша сатып алу баға белгіленімі және қысқа жайғасым бойынша сату баға белгіленімі) анықталады.

Белсенді нарықта сауда жасалмайтын қаржы құралдарының әділ құны баға бағалаудың тиісті әдістемелері қолданылу арқылы анықталады. Мұндай әдістемелер мыналарды қамтиды:

- коммерциялық негізде таяуда жүргізілген мәмілелер бағаларын қолдану;
- үйлес құралдардың ағымдағы әділ бағасын қолдану;
- шегерілген ақша ағынын не бағалаудың басқа да әдістерін талдау.

Қаржы құралдарының әділ бағасын талдау және оны анықтау әдістері туралы қосымша акпарат 34-ескертпеде көлтірілген.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

3.13 Қорлар

Тауар-материалдың қорлар екі өлшемнің ең азы бойынша ескеріледі: өзіндік құн және КККЕ әдісі бойынша өткізудің таза құны. Құн қорларды орнына жеткізумен және оларды ағымдағы күйге келтірумен байланысты қадімгі қызмет барысында шеккен барлық шығынды өзіне қамтиды.

Өткізудің таза құны өндірістің аяқтауға арналған болжамды шығыстар мен өткізуғе кеткен бағалау шығындарын шегеріп тастап, қадімгі қызмет барысында сатудың болжамды бағасы ретінде анықталады.

3.14 Ақша қаражаты және олардың баламалары

Ақша қаражаты және олардың баламалары кассадағы нақты ақшаны, талап еткенге дейінгі салындарда тұрған қаражатты, өтеудің бастапқы мерзімі үшін аспайтын басқа да қысқа мерзімді жоғары өтімді инвестицияларды қамтиды.

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есептің мақсаттары үшін ақша қаражаты мен олардың баламалары өтелмеген банкілік овердрафттарды шегеріп тастанғанда, жоғарыдағы анықтамаға сай, ақша қаражатынан және қысқа мерзімді депозиттерден тұрады.

3.15 Резервтер

Егер Компанияның өткен оқиға нәтижесінде пайда болған ағымдық міндеттемесі болса (заңды немесе тәжірибеден шыққан); осы міндеттемені өтеу үшін қажет болатын экономикалық пайдадан айрылу ықтимал болса және осындай міндеттеменің сомасын сенімді бағалау мүмкін болса, резервтер танылады. Егер Компания резервтің бір бөлігінің немесе Жиынның өтемін алуды болжаса, мысалы, сактандыру шарты бойынша, өтеу дербес актив ретінде танылады, бірақ тек өтеуді алу күмән тузыбайтын жағдайда. Резервке жататын шығыстар, өтеуді шегеріп тастап, жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі.

Құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша алдағы шығындарға қатысты резервтерді мойындаиды. Құбырларды жою және жерді қайта өңдеудегі шығындар бойынша резервтер есептегі ақша ағындарын пайдалануды ескергендеңгі міндеттемелерді реттеуге жіберілетін күтудегі шығындардың дисконтталған құны бойынша есепке алынады және тиісті активтің бастапқы құнының бөлігі ретінде құпталады. Ақша ағыны Құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемелерге тән тәуекелдерді көрсететін салық салынғанға дейінгі ағымдағы мөлшерлеме бойынша дисконтталады. Дисконттау эсері пайда болған сайын шығыстар шотына жатады және жиынтық кіріс туралы есепте қаржылық шығыс деп танылады. Құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша болжамды болашақ шығындар жыл сайын қайта қарастырылады және қажеттік туындағанда түзетіледі. Болжамды болашақ шығындарға немесе дисконтталудың қолданыстағы мөлшерлемесіне түзетулер өсімнің не осы активке қатысты алдында танылған қайта бағалаудың құнын төмендеудің көлемін өзгертеді (4-ескертке).

3.16 Қызметкерлерге сыйақы

Компания өз қызметкерлеріне Компания мен өз қызметкерлері арасындағы Ұжымдық шартқа сәйкес зейнеткерлікке шыққанға дейін де және кейін де ұзак мерзімді сыйақы төлейді. Ұжымдық шарт, атап айтқанда, зейнеткерлікке шыққанда біржолғы жәрдемақы төлеуді, еңбекке жарамсыздық, мерейтой және қаза болу жағдайында қызметкерлерге материалдық көмек көрсетуді көздейді. Жәрдемақы алу құқығы әдетте қызметкердің зейнеткерлікке шыққанға дейін жұмысты жалғастыру қажеттігімен байланыстырылады.

Біржолғы жәрдемақыларды төлеу бойынша күтіліп отырған шығыстарды есептеу еңбек қызметі аяқталуы бойынша белгіленген төлемдері бар зейнетакылық жоспарларды есептеу кезінде қолданылатын әдіс бойынша қызметкердің еңбек қызметі ішінде жүзеге асырылады. Жыл ішінде туындаған актуарийлік пайда мен залал басқа операциялық кірістер шығыстар құрамында көрсетіледі. Осы мақсат үшін актуарийлік пайда мен залал актуарийлік болжамдарға өзгерістердің эсерін де, актуарийлік болжамдар мен нақты деректер арасындағы айырмаларға байланысты бұрынғы тәжірибелін эсерін де қамтиды. Басқа өзгерістер ағымдағы қызметтер құнын, бұрынғы қызметтер құнын және кадрлар қысқаруын немесе жасалған есеп айрысуларды коса алғанда ағымдағы кезенде танылады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРИ (жалғасы)

3.16 Қызметкерлерге сыйакы (жалғасы)

Зейнетакылық міндеттемелерді есепке алғанда қолданылған аса елеулі болжам – бұл дисконт мөлшерлемесі мен қайтыс болуды болжау. Дисконт мөлшерлемесі болашақ міндеттемелердің таза келтірілген құнын анықтау үшін қолданылады және әр жылы осындай міндеттемелер бойынша дисконт өтелімі жиынтық кіріс туралы есепте пайызыдық шығыстар ретінде көрсетіледі. Қайтыс болуды болжау сыйакы төлеудің болашақ ағынын болжамдау үшін қолданылады, ол сонан соң міндеттемелердің таза келтірілген құнын алу үшін шегеріледі.

Біржолғы демалыс жәрдемақылардан басқа, қызметкерлерге сыйакылар қызметкерлерге басқа ұзак мерзімді сыйакылар ретінде қарастырылады. Осы сыйакылар бойынша қүтіліп отырган шығыстарды есептеу қызметкердің еңбек қызметі ішінде белгіленген төлемдері бар зейнетакылық жоспарларды есептеу кезінде қолданылатын әдіспен жүзеге асырылады.

Мұндай міндеттемелерді жыл сайынғы негізде тәуелсіз білікті актуарийлер бағалайды.

3.17 Түсімді және басқа да кірістерді тану

Егер Компаниямен экономикалық пайда алу мүмкін деп бағаланса және егер түсім төлем жасау мерзіміне тәуелсіз сенімді бағаланылуы мүмкін болса, сол жағдайда түсім танылады. Түсім шартта анықталған төлем ережелері ескеріліп және салыктар немесе баждар шегеріліп, алынған немесе алуға жататын сыйакылардың әділ бағасы бойынша бағаланады. Компания пайда алушы көздейтін өзі жасаған шарттарды өзі принципал ма әлде агент пе дегенді анықтау мақсатында белгілі бір өлшемдерге сәйкес талдайды. Компания агент ретінде болатын көліктік экспедиторлық шарттарын шегеріп салғанда, Компания барлық осындай шарт бойынша принципал ретінде әрекет етеді деген қорытындыға келді. Түсімді тану үшін мынадай өлшемдер де орындалуы тиіс:

Тасымалдау бойынша қызметтер ұсыну

Тасымалдау және ауыстырып қудо қызметтерінен алынған кіріс есепті кезеңде тасымалданған мұнай мен судың нақты көлемі негізінде қызметтер көрсету кезінде танылады.

Басқа да қызметтерді ұсыну

Басқа да қызметтерді ұсынудан алынған кірістер оларды көрсету кезінде танылады.

Пайызыдық кіріс

Өтелімдік құны және сату үшін қолда бар деп жіктелген пайызыдық қаржы активтері бағаланатын барлық қаржы құралы бойынша пайызыдық кіріс немесе шығыс тиімді пайызыдық мөлшерлеме әдісі қолданылып танылады, ол қүтіліп отырган болашақ төлемдері немесе қаржы құралын пайдаланудың болжамды мерзімі ішінде акша қараждаттың түсін немесе, егер бұл орынды болса, қаржы активінің таза тенгерімдік құнына немесе міндеттемеге дейін шамалы кезеңге дәл шегереді. Пайызыдық кіріс жиынтық кіріс туралы есепте қаржылық кіріс ретінде көрсетіледі.

Дивидендер

Дивидендерден алынған кіріс Компанияның төлемді алуға құқығы белгіленгенде танылады.

Клиенттерден алынған негізгі құралдар

Алынған объект актив анықтамасын қанагаттандыратынын Компания анықтайды, егер солай болса, алынған активті негізгі құрал деп таниды. Бастапқы тану кезінде объект әділ құн бойынша бағаланады да Компанияның алдағы кездерге қатысты міндеттемелері болса немесе Компанияның мұндай міндеттемелері болмаған жағдайда өзге де операциялық кірістер құрамына жатса тиісті сома алдағы кездегі кірістер ретінде саналады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)****3.18 Салыктар***Пайдага ағымдағы салық*

Салық активтері және ағымдағы кезең үшін пайдага ағымдағы салық бойынша міндеттемелер салық органдарынан өтелуге немесе салық органдарына төлеуге болжанып отырған сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері және салық заннамасы бұл Қомпания өз қызметін жүзеге асыратын және салық салынатын кірсті алатын Қазақстан Республикасында қабылданған мөлшерлемелер мен заннама.

Тікелей капиталда танылған баптарға жататын пайдага ағымдағы салық жиынтық кіріс туралы есепте емес, капитал құрамында танылады. Компания басшылығы салық декларацияларында көрсетілген көрсеткіштерді бағалауды мезгіл-мезгіл жүзеге асырады, тиісті салық заннамасы оларға қатысты әртүрлі түсінілуі мүмкін, сөйтіп қажет болуына қарай резервтер жасалады.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық

Мерзімі кейінге қалдырылған салық есепті қунға активтердің салық базасы мен міндеттемелер және олардың қаржылық есептілігі үшін тенгерімдік құны арасындағы уақыт айырмасын анықтау арқылы міндеттемелер әдісімен есептеледі.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық міндеттемелері барлық салық салынатын уақыт айырмалары бойынша мына жағдайларды қоспағанда танылады:

- мерзімі кейінге қалдырылған салық міндеттемесі активті немесе міндеттемелерді бастапқы тану нәтижесінде, бизнесті біркітіру емес мәмілелер барысында пайда болады және операцияларды жасау кезінде бухгалтерлік пайдага да, салық салынатын пайдага немесе залалдарға әсер етпейді;
- еншілес компанияларға, қауымдақсан компанияларға, сондай-ақ бірлескен қызметке үлестермен катысуға инвестициялармен байланысты салық салынатын уақыт айырмашылықтарына қатысты егер уақыт айырмасының уақыттың азайып бөлінуін бақылау мүмкін болса және уақыт айырмасы таяу болашақта азаймайтындығына елеулі мүмкіндік бар болса.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері барлық шегерілетін уақыт айырмалары, пайдаланылмаған салық женілдіктері және пайдаланылмаған салық залалдары бойынша салық салынатын пайда бар дәрежеде танылады, оған қарсы шегерілетін уақыт айырмалары, пайдаланылмаған салық женілдіктері және пайдаланылмаған салық залалдары мына жағдайларды қоспағанда есептелуі мүмкін:

- шегерілетін уақыт айырмасына жататын мерзімі кейінге қалдырылған салық активі бизнесті біркітіру салдарынан тумаған болса және ол операцияны жасау кезінде бухгалтерлік пайдага да, салық салынатын пайдага немесе залалдарға да әсер етпейтін активті немесе міндеттемелерді бастапқы тану нәтижесінде туындаса;
- еншілес компанияларға, қауымдақсан компанияларға, сондай-ақ бірлескен қызметке үлестермен катысуға инвестициялармен байланысты шегерілетін уақыт айырмаларына қатысты салық активтері таяу болашақта уақыт айырмашылықтары пайдаланылуы және салық салынатын пайда болуы мүмкін екендігі елеулі бар дәреже ғана танылады, уақыт айырмашылықтары оған қарсы пайдаланылуы мүмкін.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық активтерінің тенгерімдік құны әрбір есепті қунға қайта қаралады және кейінге қалдырылған салық активтерінің Жиыны немесе бір бөлігі жеткілікті салық салынатын пайда деңгейінде кемітіледі. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті қунға қайта қаралады және келешек салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беруі елеулі мүмкіндігі пайдага болатын дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері және міндеттемелер есепті қунға жағдай бойынша қабылданған немесе іс жүзінде қабылданған активтер өткізілген, ал міндеттеме өтелген есепті жылды қолданылуы мүмкін салық мөлшерлемелері (және салық заннамасы) бойынша бағаланады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)****3.18 Салыктар (жалғасы)***Мерзімі кейінге қалдырылған салық (жалғасы)*

Пайда немесе залал құрамында танылмаған баптарға жататын кейінге қалдырылған салық та пайда немесе залал құрамында танылмайды. Кейінге қалдырылған салыктар баптары олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес басқа жынытық кіріс құрамында танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері егер ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алудың заңдық бекітілген құқығы бар болса және кейінге қалдырылған салыктар сол бір салық салынатын компанияға және салық органына жататын болса, бір-біріне қарама-карсы есепке алынады.

Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Сату бойынша ҚҚС тауарларды жөнелту немесе қызметтер көрсету кезінде Қазақстан Республикасының бюджетіне төлеуге жатады. Сату бойынша ҚҚС жеткізуіден салық шот-фактурасын алған кезде сату бойынша ҚҚС-пен есепке алуға жатады.

Түсім, шығыстар мен активтер активтерді немесе қызметтерді сатып алу бойынша пайда болған қосылған құн салығын салық органдары өтемейтін жағдайларды қоспағанда, қосылған құн салығының сомасы шегеріліп, танылады; бұл жағдайда қосылған құн салығы тиісінше активті сатып алу шығыстарының бір бөлігі немесе шығыстар бабының бір бөлігі ретінде танылады.

Салық заңнамасы ҚҚС бойынша бюджетпен таза негізде есеп айырысу жүргізуге рұқсат етеді. Тиісінше, есепті қүнге есеп айырысу жүргізілмен сату және сатып алу бойынша ҚҚС қаржылық жағдай туралы есепте таза негізде көрсетіледі.

Салық заңнамасының және Компания қызметінің ерекшелігіне қарай өтеуге жататын ҚҚС-тың белгілі бір бөлігі кейінгі жылдарға ауыстырылуы мүмкін. ҚҚС-тың мұндай бөлігі ұзак мерзімді актив ретінде жіктеледі, құнсыздану мәніне бағаланады және бар ААТБ бөлінген жеке актив ретінде каралады.

3.19 Капитал*Жарғылық капитал*

Кәсіпорындарды біріктірғен жағдайларды қоспағанда, жаңа акциялар шыгарумен тікелей байланысты үшінші жақтарға қызметтеріне ақы төлеу шығындары осы эмиссия нәтижесінде алынған соманың кемуі ретінде өз капиталы құрамында көрсетіледі.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және егер олар есепті күнді қоса алғанда жарияланған жағдайдаған есепті қүнге капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер есепті қүнге дейін ұсынылған болса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік бекітілген қүнге дейін ұсынылса немесе жарияланса, олар туралы акпарат есептілікте ашып жазылады.

3.20 Есеп жүргізу саясатындағы өзгерістер және акпаратты ашу қағидаттары

Қабылданған есеп жүргізу саясаты тәменде келтірілген жаңа немесе кайта қаралған 2012 жылғы 1 қантарда күшіне енген Стандарттар мен IFRS түсіндірмесін қоспағанда, алдыңғы есепті жылды қолданылған есеп жүргізу саясатына сәйкес келеді.

Жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелер

12 XКЕС (IAS) «Пайдала салық» – «Мерзімі кейінге қалдырылған салықтар - Мерзімі кейінге қалдырылған салықтар негізінде жатқан активтерді өтеуге» түзету;

7 XКЕС (IFRS) «Қаржы құралдары: акпаратты ашу» - «Тануды дөгару туралы акпаратты ашуға қатысты талаптарды жетілдіруге» түзетулер.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

3.20 Есеп жүргізу саясатындағы өзгерістер және ақпаратты ашу қағидаттары (жалғасы)

Жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелер (жалғасы)

Жаңа стандарттар мен түсіндірмелерді қолдану төменде сипатталады:

12 ХКЕС (IAS) «Пайдага салық» – «Мерзімі кейінге қалдырылған салықтар - Мерзімі кейінге қалдырылған салықтар негізінде жатқан активтерді өтеуге» түзету

Түзету әділ құны бойынша қайта бағаланатын инвестициялық жылжымайтын мүлікке қатысты мерзімі кейінге қалдырылған салықты анықтау амалын түсіндіреді. Түзету аясында 40 ХКЕС (IAS) сай инвестициялық жылжымайтын мүлікті бағалау үшін әділ құн моделі қолданылатын инвестициялық жылжымайтын мүлікке мерзімі кейінге қалдырылған салық оның тәңгерімдік құны сату арқылы өтелетін болып болжау негізінде анықталуы тиіс деген бекерлейтін болжау енгізіледі. Бұдан басқа, түзетуде 16 ХКЕС (IAS) қайта бағалау моделіне сай бағаланатын өтелмейтін активтер бойынша мерзімі кейінге қалдырылған салықты активті сату туралы болжау негізінде есептеу қажеттігі туралы талап енгізілген. Түзету 2012 жылғы 1 қартаңдан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзету Компанияның қаржылық жағдайына, қаржылық нәтижелеріне немесе Компаниямен ашылатын ақпаратқа ықпал еткен жоқ.

7 ХКЕС (IFRS) «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» – «Тануды дөгару туралы ақпаратты ашуга қатысты талаптарды жетілдіруге» түзетулер

Түзету қаржылық есептілікті пайдаланушыларға тану дөгарылмаған және міндеттемелерге сәйкес активтердің өзара байланысының сипатын түсінуге мүмкіндік беру үшін берілген, бірақ тану дөгарылмаған қаржы активтері туралы қосымша ақпаратты ашуды талап етеді.

Бұдан басқа, түзету пайдаланушыларға қаржылық есептілікті тану және сонымен байланысты тәуекелдер дөгарылған активтерге Компанияның жалғасып жатқан қатысу сипатын бағалау мүмкіндігін беру үшін осы активтерге жалғасып жатқан қатысу туралы ақпаратты ашуды талап етеді. Түзету 2011 жылғы 1 шілдеден немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Компанияның осылай сипатталған активтері жоқ, сондықтан түзету оның қаржылық есептілігіне ықпал еткен жоқ.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар

Төменде шығарылған, бірақ Компания қаржылық есептілікті шығару қуніне әлі күшіне енбеген стандарттар көлтіріліп отыр. Тізімге Компанияның пікірінше ақпаратты ашуга, келешекте қолданыла қалған жағдайда қаржы жағдайына немесе қызметтің қаржы нәтижелеріне әсер ететін шығарылған стандарттар мен түсіндірмелер енгізілді. Компания бұл стандарттарды олар күшіне енген күннен бастап қолдануға идетті.

1 ХКЕС (IAS) «Қаржылық есептілік: ақпарат беру» – «Басқа жиынтық кіріс баптарын ұсынуға» түзету

1 ХКЕС (IAS) басқа жиынтық кіріс құрамында ұсынылатын баптар топтамасын өзгертерді. Келешекте белгілі бір кезде (мысалы, таза инвестицияны хеджерлеуден болған таза кіріс, шетел бөлімшелердің есептілігін қайта санаған кезде болатын бағамдық айырмалар, ақша ағыны хеджерлеуінің таза өзгерісі және сату үшін қаржы активтері бойынша таза шығындар мен кірістер) пайда немесе залал құрамында қайта жіктелуі мүмкін баптар ешқашан қайта жіктелмейтін баптардан (мысалы, белгіленген төлемдер жоспары бойынша актуарийлық кірістер мен шығыстар және жер мен ғимаратты қайта бағалау) бөлек ұсынылуға тиіс. Түзету тек ұсынуға ғана әсер етеді және Компанияның қаржы жағдайын немесе қызметтің қаржы нәтижелерін қозғамайды. Түзету 2012 жылғы 1 шілдеден немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді, яғни Компанияның бірінші қаржылық есептілігінде қолданылады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРИ (жалғасы)

3.20 Есеп жүргізу саясатындағы өзгерістер және ақпаратты ашу қағидаттары (жалғасы)

Жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмeler (жалғасы)

19 ХКЕС (IAS) «Қызыметкерлерге сыйақыларга» түзетулер (жаңа редакцияда)

ХКЕС жөніндегі кеңес 19 ХКЕС-ке (IAS) бірнеше түзету жариялады. Олар түбектелі өзгертуден (мысалы, дәліз амалын және жоспар активтерінің күтіліп отырған кірістілігі ұғымын алғып тастаудан) бастап қарапайым түсіндіруге және тұжырымдаманы өзгертуге дейін қамтиды. Түзетулер тек ұсынымдарға әсер етеді және Компанияның қаржы жағдайы мен жиынтық кірісіне тимейді. Түзетулер 2013 жылғы 1 қантардан басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді және осы түзетулер күшіне ену күнінен бастап қолданылады.

28 ХКЕС (IAS) «Қауымдастын компанияларга және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» (2011 жылғы нұсқада)

11 ХКЕС (IFRS) «Бірлескен қызмет туралы келісім» және 12 ХКЕС (IFRS) «Басқа компанияларға қатысу үlestері туралы ақпаратты ашу», 28 ХКЕС (IAS) жана стандарттарын жариялау нәтижесінде 28 ХКЕС (IAS) «Қауымдастын компанияларға және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» деген жаңа атат алды және қауымдастын компанияларға инвестицияларға қатысты ғана емес, бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларға қатысты үlestі қатысу әдісін қолдануды сипаттайды. Бұл түзетулер Компанияның қаржы жағдайы мен жиынтық кірісіне тимейді. Жаңа редакциядағы стандарт 2013 жылғы 1 қантардан басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді.

32 ХКЕС (IAS) «Қаржы активтерінің және қаржы міндеттемелерінің өзара есеп айыруға» түзету

Осы түзетулер аясында «осы кезеңде өзара есеп айыруды жүзеге асыруға заңды бекілген құқығы бар» сөйлемнің мағынасы түсіндіріледі.

Сондай-ақ, түзетулер бір мезгілде емес жалпы төлемдердін механизмдерін пайдалану аясында есептеу жүйесіне қарасты 32 ХКЕС (IAS) өзара есеп айыру өлшемін дұрыс қолдануды сипаттайды. Бұл түзетулер Компанияның қаржы жағдайы мен жиынтық кірісіне ықпал етпейді деп болжам жасалады. Түзетулер 2014 жылғы 1 қантардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді.

1 ХКЕС (IFRS) «Мемлекетпен берілген қарыздар»

Осы түзетулер бойынша, ХКЕС-ты бірінші рет қолданып отырған компаниялар, «Мемлекеттік субсидияларды есепке алу және мемлекеттік көмек туралы ақпаратты ашып көрсету» 20 ХКЕС (IAS) талаптарын ХКЕС ету мерзіміне олар да бар мемлекетпен берген қарыздарға қатысты тиімді қолдана білу керек. Компаниялар 9 ХКЕС (IFRS) немесе 39 ХКЕС (IAS) талаптарын, қандай стандарттар қолданылады және мемлекетпен берген қарыздарға қатысты 20 ХКЕС (IAS) байланысты, егер осындағы қарыздарды бастапқы есепке алу кезінде қажетті ақпарат болса, ретроспективті қолдану туралы шешім қабылдау мүмкін. Осындағы ерекшеліктің нәтижесінде, ХКЕС-ты бірінші рет қолданып отырған, алдында оларға мемлекетпен нарыктық мөлшерлемеден төмен берілген қарыздары бар Компаниялар ретроспективті бағалаудан босатылады. Түзетулер 2013 жылғы 1 қантардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне ықпал етпейді.

7 ХКЕС (IFRS) «Ақпаратты ашу – Қаржы активтерінің және қаржы міндеттемелерінің өзара есеп айыруға» түзетулер

Осы түзетулер бойынша, компаниялар өзара есеп айырысу құқықтары туралы ақпаратты және тиісті келісімдерді (мысалы, қамтамасыз ету туралы келісім) ашуға міндетті. Осындағы талаптардың нәтижесінде пайдаланушыларда компанияның қаржылық жағдайына өзара есеп айырысу келісімге әсер етедін баға туралы пайдалы ақпарат болады. Ақпарат ашуға қатысты жаңа талаптар барлық белгілі қаржы құралдарына қолданылады, олар «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» 32 ХКЕС (IAS) сәйкес өзара есептеседі. Ақпарат ашуға қатысты талаптар заңды түрде бекілген өзара есеп айырысу туралы бас келісімнің немесе 32 ХКЕС (IAS) сәйкес өзара есептесуге жататындығына қарамастан ұқсас келісімнің мән-мағынасы болатын белгілі қаржы құралдарына да қолданылады. Түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне немесе қызыметтің нәтижелеріне ықпал етпейді. Түзетулер 2013 жылғы 1 қантардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

3.20 Есеп жүргізу саясатындағы өзгерістер және ақпаратты ашу қағидаттары (жалғасы)

Жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсінідірмелер (жалғасы)

9 XKEC (IFRS) «Қаржы құралдары: жіктеву және бағалау»

9 XKEC (IFRS) XKEC жөніндегі кеңестің 39 XKEC-ті (IAS) ауыстыру жөніндегі жобасы бірінші кезеңінің нәтижелері бойынша шығарылған, қаржы активтерінің және қаржы міндеттемелерінің 39 XKEC-те (IAS) қалай жіктелгенінен және бағаланғанына қатысты колданылады. Бастанапқыда, стандарт 2013 жылғы 1 қантардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін қүшіне енеді деп күтілген, бірақ 2011 жылдың желтоқсан айында жарияланған 9 XKEC (IFRS) «9 XKEC (IFRS) міндетті түрде колдану мерзімі және ақпарат ашуга өтпелі талаптарға» Түзетулердің шығуына байланысты міндетті түрде колдану мерзімі 2015 жылдың 1 қантарына шегерілді. Келесі кезеңдер барысында XKEC бойынша Кеңес хеджерлеуді есепке алу мен қаржы активтерінің құныздандынуын қарастырады. 9 XKEC (IFRS) бірінші кезеңін колдану Компанияның қаржы активтерінің жіктелуі мен бағалануына әсер етеді, бірақ қаржы міндеттемелерінің жіктелуі мен бағалануына әсер етпейді. Сипаттаманы ұсыну үшін Компания бұл стандарттың қаржылық есептіліктері сомага деген әсерін, олардың жарияланғаннан кейінгі жобаның басқа да кезеңдерімен байланыстыра отыра бағалайды.

10 XKEC (IFRS) «Шоғырландырылған қаржылық есептілік», 27 XKEC (IAS) «Жеке қаржылық есептілік»

10 XKEC (IFRS) 27 XKEC (IAS) «Шоғырландырылған және жеке қаржылық есептіліктиң» шоғырландырылған қаржылық есептілікте есеп жүргізу қаралған бөлігін ауыстырады. Стандарт ПКИ-12 «Шоғырландыру – арнаиы мақсаттағы компанияларды» түсіндіру қаралған мәселелерді де қозғайды. 10 XKEC (IFRS) арнаиы мақсаттағы компанияларды қоса алғанда барлық компанияға қатысты колданылатын бірыңғай бакылау үлгісін кездейді.

10 XKEC (IFRS) стандарты енгізетін өзгерістер басшылықтан компаниялардың қайсысы бақыланады дегенді анықтау кезінде пайымдаудың айтарлықтай көп көлемін талап етеді, демек 27 XKEC (IAS) талаптарын қолдану кезіндеңіден бас компаниямен шоғырлануы тиіс. Алдын ала жасалған талдау 10 XKEC (IFRS) казіргі кезде Компанияның инвестицияларына әсер етпейтінің көрсетті. Стандарт 2013 жылғы 1 қантардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін колданылады.

XKEC-тың сайын жетілдіру (2012 жылдың мамыры)

Төменде көлтірілген жетілдірuler Компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпейді:

1 XKEC (IFRS) «Халықаралық қаржылық есептілі стандарттарын бірінші қолдану»

Бұл жетілдіру компанияның XKEC-ты өткенде қолданудан тоқтатып және есептілікті қайтадан XKEC-қа сәйкес жасауды міндеттенеді және 1 XKEC (IFRS) қайталап қолдануга құқықты. Егер 1 XKEC (IFRS) қайталап қолданылmasa, компания XKEC-ты қолдануды тоқтатпағандай қаржылық есептілікті ретроспективті түрде қайта санауды керек.

1 XKEC (IAS) «Қаржылық есептілікти ұсыну»

Бұл жетілдіру өз еркімен берілген қосымша салыстырмалы ақпарат пен ең аз мөлшерлі қажетті салыстырмалы ақпарат арасындағы ерекшелікти түсіндіреді. Алайда, ең аз мөлшерлі қажетті салыстырмалы ақпарат болып өткен есептілік кезеңдегі ақпарат болады.

16 XKEC (IAS) «Негізгі құралдар»

Бұл жетілдіру негізгі құралдар анықтамасын қамтамасыз ететін негізгі қосалқы бөлшектер мен көмекші құралдар қор емес екенін түсіндіреді.

32 XKEC (IAS) «Қаржы құралдары: ақпарат беру»

Бұл жетілдіру акционерлердің пайдасына болатын төлемдерге жататын пайдага салынған салық «Пайдаға салық» 12 XKEC (IAS) сәйкес ескеріледі деп түсіндіріледі.

Бұл жетілдіruler 2013 жылғы 1 қантардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты қүшіне енеді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕП ЖУРГІЗУ ПАЙЫМДАУЛАРЫ, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ БОЛЖАУЛАР

Компанияның жеке қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан есепті кезеңінің аяғында есептілікте ұсынылатын түсімдер, шығыстар сомасына, активтерге және міндеттемелерге, сондай-ақ міндеттемелер шарттары туралы акпаратты ашуға әсер ететін бағалау мәндерін және болжауларды пайымдау мен анықтау енгізуді талап етеді. Алайда осы болжаулар мен бағалау мәндеріне қатысты айқынсыздық келешекте осындай болжаулар мен бағалау қолданылатын активтер мен міндеттемелердің тенгерімдік құнын елеулі түзетуді талап етуі мүмкін.

Бағалау мәндері және болжаулар

Болашақ туралы негізгі болжаулар және есепті құнгебағалаулардағы айқынсыздықтың басқа да негізгі көздері теменде қаралады, олар келесі қаржы жылы ішінде активтердің тенгерімдік құны мен міндеттемелерге елеулі түзетулердің себебі болуы мүмкін. Компанияның болжаулары мен бағалау мәндері ол жеке қаржылық есептілігін дайындау кезінде оның қолында болған бастапқы деректерге негізделген. Алайда ағымдағы жағдаяттар мен болашаққа қатысты болжаулар нарықтық өзгерістер мен Компания бақылауында емес жағдаяттарға байланысты өзгеруі мүмкін. Мұндай өзгерістер олардың пайда болуына қарай болжауларда көрініс табады.

Негізгі құралдарды қайта бағалау

Негізгі құралдарды соңғы рет қайта бағалау (30 қыркүйектегі жағдай бойынша жыл сайын қайта бағаланатын технологиялық мұнайды коспағанда) 2010 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша жүргізілді (алдыңғы қайта бағалау 2007 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша жүргізілген еді). Қайта бағалау тиісті лицензия негізінде қызметін жүзеге асыруши жылжымайтын мүлікті бағалау жөніндегі тәуелсіз кәсіби компания жүргізген қайта бағалау негізінде жүргізілді. Қолданылған әдіснама шығын (мамандандырылған активтер үшін – ауыстырудың өтемдік шығындары), салыстырма (сатуды салыстыру әдісі) және кіріс тұрғысынан негізделді.

Әр есептілік кезеңге Компания негізгі құралдардың тенгерімдік құны мен есепті құнгебағалаулардан отыра анықталған құны арасындағы ерекшеліктердің бар екендігін бағалайды. Компанияның бизнес-ортасы үшін, «жеткілікті жүйелілік» кезеңі үш жыл деп саналады. 2012 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның басшылығы негізгі құралдардың әділ құнына қатысты өз бағаларын қайта қарастырды. Нәтижесінде, басшылық 2010 жылдың 30 маусымдағы соңғы қайта бағалау күнінен 2012 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдардың әділ құнына сондай бір маңызды өзгерістер болмады деген тұжырымдамаға келді. Қорытындысында, Компанияның негізгі құралдарының әділ құны олардың тенгерімдік құнына жақындалтылған.

Технологиялық мұнайды қайта бағалау

Технологиялық мұнайды қайта бағалау мұнайдың әділ бағасының ауытқуы айтарлықтай жиі әрі елеулі болатындықтан, жыл сайын 30 қыркүйектегі жағдай бойынша жүргізіледі. Технологиялық мұнай 2012 жылғы 30 қыркүйектегі жағдай бойынша қайта бағаланды.

Келесі пайымдауды Компания басшылығы технологиялық мұнайдың әділ құнын анықтау кезінде назарға алды:

- технологиялық мұнай құбырды пайдалану үдерісінің ажырағысыз бөлігі, онсыз тасымалдау мүмкін емес және тиісінше бағалау нысаны мамандандырылған актив болады;
- технологиялық мұнай Монополияға карсы комитет койған шектеулер нәтижесінде сатыла да және өзгедей түрде пайдаланыла да алмайды;
- Монополияға карсы комитет және Үкімет елдегі жалпы баға көрсеткішіне тарифтердің жағымсыз әсерінің алдын алу үшін оларды мұқият қадағалап отырады және тиісінше егер мұнай халықаралық нарық бағасы бойынша бағаланған болса, оның құнын өтеуге мүмкіндік бермейтін деңгейде белгіленуі мүмкін;
- Компанияға ҚМГ белгілеген қағида әсер етеді және егер мұнайдың белгілі бір бөлігін сатуға шешім қабылданып, мұндай шешімді Монополияға карсы комитет бекіткен жағдайда, ол тек ҚМГ тобының сауда бөлімшесіне ғана ішкі баға бойынша сатылуы мүмкін;
- және егер Компанияға құбырдың жаңа бөліктерін толтыру үшін қосымша мұнай қажет болса, ол оны осындай ішкі бағамен ҚМГ тобының кәсіпорнынан сатып алар еді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕП ЖҮРГІЗУ ПАЙЫМДАУЛАРЫ, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ БОЛЖАУЛАР (жалғасы)

Бағалау мәндері және болжаулар (жалғасы)

Технологиялық мұнайды қайта бағалау (жалғасы)

Осы факторлардың бәрін назарға алып, басшылық әділ құнын көрсету үшін құбырдағы технологиялық мұнайды мейлінше сай келетін, 2012 жылғы 30 қыркүйекке нарықтың хабардар қатысушысы анықтаған баға бір тонна үшін 252 АҚШ доллары (38.000 тенге) болар еді (2011 жылғы 30 қыркүйек: бір тонна үшін 184 АҚШ доллары (27.290 тенге). Табысты тәсілді пайдаланып технологиялық мұнайды бағалау аясында сәйкес пайдалылыққа жасалған сынау корытындылары бойынша экономикалық тозу аныкталмады.

2012 жылғы 30 қыркүйектегі жағдай бойынша негізгі құралдар құрамына енгізілген құбырдағы мұнай көлемі 2.151.546 тонна (2011 жылғы 30 қыркүйек: 2. 136.158 тонна). 2012 жылғы 31 желтоқсанға инвентаризация нәтижелері бойынша 29.951 тонна көлемінде артылған мұнай анықталды (2011: 20.832 тонна). 2012 жылғы 31 желтоқсанға құбырдағы мұнай көлемі 2.181.377 тонна құрады (2011жылғы 31 желтоқсан: 2.156.653 тонна). Компания артық мұнайды актив (негізгі құрал) ретінде өз капиталында активтерді қайта бағалау бойынша резервті өзгерту арқылы көрсетеді.

Негізгі құралдардың құнсыздандылуы

Ақша ағынын жасайтын активтің не бөлімшениң тенгерімдік құны оның сатуға жұмсалатын шығындарды шегергендегі әділ құн мен құндылықтарды пайдаланудың мөлшерінен жоғары болатын етілетін құннан асып кетсе құнсыздық болады. Сатуға жұмсалатын шығындарды шегергендегі әділ құн есебі ұксас активтердің сатылуының міндетті түрде күші енген коммерциялық мәмілелер бойынша бар ақпараттарға немесе активтің шығуына байланысты болған қосымша шығындарды шегергендегі бақыланатын нарық бағалар бойынша негізделген. Құндылықтарды пайдаланудың есебі ақша ағынының дисконтталау моделіне негізделген. Ақша ағыны келесі бес жылдыққа болатын бюджеттен шығарылады және қайта құрылымдау бойынша қызметтерді қоспайды, оны жүргізуге Компанияның міндеттемелері жок немесе ақша ағынын жасайтын бөлімшелердің құнсыздандуына тексерілетін активтер корытындыларын жақсартатын манызды бір инвестициялар. Отелетін құн дисконтталаған ақша ағыны моделінде қолданылатын дисконттау мөлшерлемесіне, сондай-ақ күтіліп отырған ақшалай қаражат түсімі мен экстраполяция мақсатында қолданылатын өсім қарқынына сезгіш келеді.

Негізгі құралдар қызметтің пайдалы мерзімі

Компания негізгі құралдар қызметтің қалған пайдалы мерзімін ен әрі дегенде әрбір қаржы жылының сонына бағалайды және егер күті бұрынғы бағалаудан өзгеше болса, өзгерістер 8 ХБЕС «Есеп жүргізу саясаты, есептегу бағаларындагы өзгерістер мен қателіктерге» сәйкес есептегу бағаларындагы өзгерістер ретінде ескеріледі.

Құбырларды пайдаланудан шыгару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттімеме

2012 жылдың 4 маусымында күшіне енген «Магистральдық құбыр туралы» Қазақстан Республикасының Занына сәйкес Компанияның пайдалану мерзімі аяқталғаннан кейін магистральдық құбырды (мұнай құбырын) жою және қоршаган ортаны қалпына келтіру, оның ішінде жерді қайта өңдеу шарапарын еткізу бойынша зандық міндеттемесі бар. Ол мүмкін, егер Компанияның құбырлары бойынша мұнайды тасымалдайтын жер койнауын пайдаланушылардың мұнай коры толық таусылса. Құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттімеге алынған резерв Қазақстан Республикасында әрекет жасайтын техникалық ережелер мен нормаларға сәйкес бөлшектеу және жерді қайта өңдеу бойынша жүргізілетін жұмыстардың құнын Компаниямен есептелген негізде бағаланады (1 км құбырды бөлшектеу бойынша шығын сомасы 2.891 мың тенге).

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕП ЖУРГІЗУ ПАЙЫМДАУЛАРЫ, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ БОЛЖАУЛАР
(жалғасы)****Бағалау мәндері және болжаулар (жалғасы)**

Кұбырларды пайдаланудан шыгару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттеме (жалғасы)

Міндеттемені орындау бойынша күтілу мерзіміне (17 жыл) инфляцияның болжу мөлшерлемесін қолдана отыра резерв сомасы есепті мерзімнің сонына қарай анықталды және есепті кезеңнің сонына дисконт мөлшерлемесі төменде берілген:

Пайызбен	2012
31 желтоқсанға дисконттalu мөлшерлемесі	6,01%
31 желтоқсанға инфляцияның коэффициенті	5,60%

Дисконттalu мөлшерлемесін есептеу Қазақстан Республикасының мемлекеттік облигациялары бойынша катерсіз мөлшерлемеде негізделеді.

2012 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемерге резервтің теңгерім құны 15.531.037 мың теңгеге құрады (2011 жылдың 31 желтоқсанына: нөл теңге). (5,22-ескертпелер)

Залалды жою кезіндегі шығындарды бағалау табиғатты корғауда және заннаманы түсіндіруде әлеуетті өзгерістерге әкеледі. Сондай-ақ, мұндай шығындарды бағалау кезіндегі белгісіздіктер баламалы таңдауда, бұзылған жерлерді жою және қайта қалпына келтіру әдістерінде, дисконт деңгейі мен инфляция мөлшерлемесінде және осы міндеттеме құшіне енетін кезеңде әлеуетті өзгерістерді қосады.

Есептесу кезінде қолданылатын, салыққа дейінгі дисконттадың бағаланған мөлшерлемесі басшылар бағасынан 1% жоғары болса, резервтің теңгерімдік құны 2.354.717 мың теңгеге мойындалған сомадан төмен болушы еді.

Күмәнді дебиторлық берешек бойынша резервтер

Компания күмәнді дебиторлық берешектен, жеткізушилерге берген алдын ала төлемнен және өзге де активтерден резерв жасайды. Күмәнді шоттарды бағалау үшін маңызды пікірлер қолданылады. Күмәнді шоттарды бағалаған кезде тапсырыс беруші қызметінің алдағы өткен және күтілетін нәтижелері назарға алынады. Экономикадағы, саладағы немесе тапсырыс берушінің нақты сипаттамасындағы өзгерістер жеке қаржылық есептіліктегі ескерілген күмәнді шоттарға резерв бойынша түзетулерді талап етуі мүмкін. 2011-2012 жылдардың 31 желтоқсанындағы күмәнді шоттар бойынша резервтер 678.602 мың теңге және 79.220 мың теңге сомасында қалыптасты (9,11,12 және 14-ескертпелер).

Салықтар бойынша резервтер

Күрделі салық заннамасын түсіндіруде, салық заңнамасындағы өзгерістерде, сондай-ақ келешекте салық салынған кірістерді алу мерзімі мен сомаларында белгісіздік бар. Компанияның көптеген халықаралық операцияларын, сондай-ақ, бар шарттық катынастардың ұзак мерзімді сипаттамасы мен құрделі екендігін ескере отыра нақты нәтижелер мен қабылданған болжамдар арасында пайда болған айырма немесе мұндай болжамдардың болашактағы өзгерістері пайда салығы бойынша шығыс пен кіріс сомасы есептілігінде көрсетілген болашак түзетулерді артынан әкелуі мүмкін. Негізделген болжамдарға сүйене Компания өз қызметін атқаратын мемлекеттердегі салық органдарымен жүргізілген салық аудитінің болуы мүмкін салдарға резерв жасайды. Мұндай резервтердің мөлшері түрлі факторларға байланысты, мысалы, алдыңғы аудиттің және салық төлеуші компаниямен, тиісті салық органымен салық заңнамасын түсіндіру.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық бойынша активтер

Мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері салық салынатын пайда алынуы мүмкін деңгейде пайдаланылмаған салық шығындары бойынша танылады және қарсы салық залалдары оған есептелуі мүмкін. Болашақ салық салынатын пайданы алудың ықтимал мерзімі мен мөлшері негізінде қаржылық есептіліктегі тануға болатын мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері сомасын анықтау үшін басшылықтың елеулі пайымдауы қажет. 2012 жылғы 31 желтоқсанда мерзімі кейінге қалдырылған салық бойынша танылған активтер сомасы 6.192.423 мың теңге болды (2011: 2.913.772 мың теңге) (31- ескертпелер).

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕП ЖУРГІЗУ ПАЙЫМДАУЛАРЫ, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ БОЛЖАУЛАР (жалғасы)****Бағалау мәндері және болжаулар (жалғасы)***Қызметкерлерге сыйақылар*

Зейнеткерлікке шыққанға дейін және одан кейін қызметкерлерге ұзак мерзімді сыйақылар құны және келтірілген міндеттемелер құны актуарийлік әдіс қолданылып белгіленеді. Актуарийлік әдіс келешекте нақты нәтижелерден айырмашилығы болуы мүмкін түрлі болжамдарды қолдануды білдіреді. Актуарийлік әдіс шегеру мөлшерлемелері, келешекте жалакының өсімі, өлім-жітім деңгейі және келешекте қызметкерлерге сыйақылар өсімі туралы болжамдарды қамтиды. Негізгі болжамдарды бағалаудың күрделілігіне және еңбек қызметінің аяқталуы бойынша қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердің ұзак мерзімді сипатына байланысты мұндай міндеттемелер осындаи болжамдардың өзгерістеріне аса сезімтал. Барлық болжам әрбір есепті күнге қайта каралады.

Қазақстанда корпоративтік бағалы қағаздар белсенді нарығының болмауына байланысты шегерудің тиісті мөлшерлемесін анықтау кезінде Компания басшылығы еңбек қызметінің аяқталуы бойынша сыйақылардың қолданылуының күтіліп отырған мерзіміне сәйкес келетін етеудің қолдану мерзімдері бар мемлекеттік бағалы қағаздардың пайыздық мөлшерлемесін (МЕОКАМ) ескереді. Тиісті бағалы қағаздар сапасы одан ері ұдайы талданып отырады.

Өлім-жітім деңгейі ашық қол жетімді өлім-жітім кестесіне негізделеді. Болашақ жалакы мөлшерінің көбеюі және зейнетақы мөлшерінің көбеюі күтіліп отырған болашақ құнсыздану қарқынына негізделеді.

Қолданылған болжамдар туралы әлдекайда кен ақпарат 18-ескертпеде көлтірілген.

Қайта жіктеу

2011 жылды 31 желтоқсанда және көрсетілген күнде аяқталған жылдың жағдайы бойынша жеке қаржылық есептіліктегі 2012 жылды 31 желтоқсанда және көрсетілген күнде аяқталған жылдың қаржылық есептілігінің нысанына сәйкестіру үшін жіктеуге өзгерістер жүргізілді, себебі ағымдағы жылдың қаржылық есептілігінің нысаны Компанияның қаржылық жағдайы туралы айқын түсінік береді. Қайта жіктеу Компанияның қаржылық көрсеткіштеріне әсер етпейді.

Мың тенге	2011 жылдың 31 желтоқсанына			
	Бастапқы таныстыру	Қайта жіктеу сомасы	Ұсныныс	Тузетілген таныстыру
Қаржылық жағдай туралы есеп				
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	7.186.869	(4.635.164)	[1]	2.551.705
Өзге де ағымдағы активтер	180.564	4.635.164	[1]	4.815.728
	7.367.433	-		7.367.433
 Сауда және өзге де кредиторлық берешек				
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	14.847.522	(8.603.847)	[2]	6.243.675
Өзге де ағымдағы міндеттемелер	3.222.668	8.603.847	[2]	11.826.515
	18.070.190	-		18.070.190

- [1] межелі құбырлар жүйесі бойынша қазақстандық жүк жөнелтушілердің мұнайын келесі тасымалдау үшін басқа мемлекеттердің көлік компанияларына берілген сомалар сауда және өзге де дебиторлық берешектен басқа ағымдағы активтерге қайта жіктелді;
- [2] басқа мемлекеттердің межелі құбырлар жүйесі бойынша мұнайды келесі тасымалдау үшін қазақстандық жүк жөнелтушілерден алынған сомалар сауда және өзге де кредиторлық берешектен басқа ағымдағы міндеттемелерге қайта жіктелді.

ЖЕКЕ КАРЖЫЛЫК ЕСЕПТІЛКЕ ЕСКЕРТЕЛЕЙЕР (жадасы)

Жеке каржылық есептілік

5. НЕГІЗГІ КУРАЛДАР

<u>Майын тендеумен</u>	<u>Жер</u>	<u>Күбірлар</u>	<u>Көлпік активтері</u>	<u>Машиналар және ғимараттар</u>	<u>Көлпік және жабдықтар</u>	<u>Технология-лық мұнаидар</u>	<u>Машиналар және Технология-лық мұнаидар</u>	<u>Технология-лық мұнаидар</u>	<u>Ангаптамаган күршілік</u>
2011 жылғы 1 кварталға қалдық құны		3.203.192	90.937.665	5.323.597	61.966.325	45.090.713	8.537.386	6.345.552	283.285.955
Тусімдер		44.858	41.781	590.508	1.216.584	1.606.090	6.945	976.087	24.732.728
Жарғылыш капиталға тусімдер (17-ескертке)		147.524 (1.904)	723.701 (186.521)	4.156 (34.545)	543.674 (516.258)	282.094 (180.776)	— (1.728)	— (210.544)	— (282.549)
Шығарылу		—	(9.320.851)	(1.007.656)	(5.418.277)	(7.414.393)	— (1.853.122)	(1.853.122)	(25.014.299)
Тозу		—	161.344	31.702	23.557	95.677	— 126.615	— 126.615	438.895
Шығарылупар бойынша жинақталған тозу		—	(73.367)	(132)	(17.904)	(22.347)	— (1.146)	— (1.146)	(114.896)
Күнсызданды (кайта бағалау резерв)		—	(244.996)	(54)	(433.812)	(8.980)	— (814)	— (814)	(688.656)
Кайта бағалау (найта бағалау резерв)		—	—	—	—	13.582.220	— 324	— 324	13.582.220
Күнсызданды бойынша резервті қалпына келтіру (пайда мен запал арқылы)		—	—	—	—	175.822	— 1.403.461	— (11.910.165)	176.146
Аяқталмagan құрьылстан ауыстырылған		17.197	2.896.812	19.673	2.148.035	5.424.987	— 1.403.461	— (11.910.165)	— —
Материалдық емес активтерге ауыстырылған (б.- ескертке)		—	—	—	—	(4.347)	— (3.279)	— (143.719)	(151.345)
Сатуға арналған ұзак мерзімді активтерге ауыстырылды		(2.415)	—	(133)	(25.923)	(1.029)	— —	— —	(29.500)
Ауыстырулар мен аударымдар		—	(13.002)	(137.151)	24.859	(201.582)	— 326.876	— —	— —
2011 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны		3.408.452	84.922.566	4.789.965	59.510.860	61.456.919	58.853.972	9.301.520	18.742.171
Тусімдер		12.544	1.339	420.730	106.188	1.402.642	2.622	758.422	20.365.308
Күбірларды жою және жерді кайта ондеу бойынша резервті тану (22-ескертке)		—	15.084.384	—	—	—	—	—	15.084.384
Шығарылу		—	(26.078)	(312)	(103.386)	(79.885)	(89.182)	(187.494)	(115.367)
Тозу		—	(9.254.120)	(949.553)	(5.313.322)	(8.045.974)	— (2.195.535)	— (25.816.554)	— (60.1784)
Шығарылупар бойынша жинақталған тозу		—	9.729	392	89.677	65.780	— 168.953	— 334.531	— (966.624)
Күнсызданды (пайда мен запал арқылы)		—	(244)	(1.398)	(683.880)	(88.863)	(57.574)	(36.387)	(98.288)
Күнсызданды (кайта бағалау резерв)		—	(1.510)	(24)	(3.831)	(1.565)	— (96)	— (12.687)	(19.713)
Кайта бағалау (кайта бағалау резерв) (пайда мен запал арқылы)		—	—	—	—	23.982.196	— —	— —	23.982.196
Аяқталмagan құрьылстан ауыстырылған ескертке)		22.150	3.107.388	18.295	4.720.314	6.411.930	— 1.905.642	— (16.185.719)	— —
Материалдық емес активтерге ауыстырылған (б.- ескертке)		—	—	—	—	(39.794)	— (17.705)	— (212.468)	(269.967)
Сатуға арналған ұзак мерзімді активтерге ауыстырылды		(75)	—	—	—	(2.108)	— —	— —	(2.183)
Ауыстырулар мен аударымдар		(1.404)	344.263	(121.015)	(433.486)	56.328	— 155.314	— —	— —
2012 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны		3.441.667	94.187.717	4.157.010	57.829.026	61.137.624	82.892.325	9.852.584	22.482.950
									335.980.903

ЖЕКЕ КАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛКЕ ЕСКЕРТЕЛЕР (жалғасы)

5. НЕГІЗГІ КУРАЛДАР (жалғасы)

	Жер	Кубырлар	Көлік активтері	Машиналар және жабдық	Технология- лық мұнай	Өзге	Аяқтапмаган	Жынысы
2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай								
бойынша								
Әділ құн	3.441.667	117.778.752	6.605.277	70.988.472	79.858.102	82.892.325	14.257.787	22.482.950
Жинақталған тозу	-	(23.591.035)	(2.448.267)	(13.159.446)	(18.720.478)	-	(4.405.203)	(62.324.429)
Төңгерім құны	3.441.667	94.187.717	4.157.010	57.829.026	61.137.624	82.892.325	9.852.584	22.482.950
2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай								
бойынша								
Әділ құн	3.408.452	99.225.404	6.293.964	67.435.948	72.111.279	58.853.972	11.775.882	18.742.171
Жинақталған тозу	-	(14.302.838)	(1.503.999)	(7.925.088)	(10.654.360)	-	(2.474.362)	(36.860.647)
Төңгерім құны	3.408.452	84.922.566	4.789.965	59.510.860	61.456.919	58.853.972	9.301.520	18.742.171

Негізгі куралдар олардын әділ құнындагы өзгерістерге байланысты кайта бағалауды. Компания жыл сайын 30 күркүйектегі жағдай бойынша, технологиялық мұнайды костеганды, негізінен негізгі куралдарды кайта бағалауды. Шіл жылда бір рет жүргіседі, өйткени мұнайдың әділ құнының ауытқуы мейлінше жиі және елеулі. Компанияның негізгі куралдары 2010 жылды 30 маусымда әділ құны бойынша кайта бағалаған. Кайта бағалау танылған және тиісті біліктілігі мен тәжірибесі бар тауелсіз бағалушылар есебі негізінде жүргізілген болатын (3-4-ескертілген).

Кайта бағалау нәтижесінде жинақталған тозу негізгі куралдар төңгерімдік құны есебіне алының және таза тәзартылған күннен көліктерге жағдай.

2012 жылды «Күбірындар» тобы бойынша негізгі куралдардың үнгауы күбірларды жою және жерді кайта өндіу бойынша 15.084.384 мың тенге көлемінде резервті мойындау регінде табылады (4-22-ескертілген).

2011 жылды негізгі куралдардан түсім іштеп инфракүрьым объектілерімен және жер төлімдерімен бірге Түймазы – Омбы – Новосибирск 2 мұнай күбірларынан түсін жалпы сомасы 1.701.149 мың тенге Компанияның шығарылған акциялары төлеміне KazMunaiGas ҮК АҚ шотына төлентен түсімді камтиды. (17-ескертілген).

2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқтамаган күрьылғыс негізінен салынып жаткан өндірістік объектілерді, магистральды мұнай күбірларын (оның ішінде Казахстан – Қытай магистральды мұнай күбірларын (оның ішінде Кенкіяк БМАС-ты кайта күрү, - өрт сөндіру жүйесін кайта күрү, объектілердің электртік жабықтаудың кайта күрү және басқаларын камтиды).

2011 жыне 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқтамаган күрьылғыс жұмыстары үшін салып алынған 11.739.615 мың тенге мен 10.664.024 мың тенге сомасына материалдар мен косалқы бөлшектерді камтыйды.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Караганды облысы Атасу кентіндегі балабакша кешені 768.463 мың тенге сомасына және Алматы облысы Ұшарал қ-ғы спортынан 37.800 мың тенге сомасына күнсыздандарына резерв жасалды, себебі бұл объектілер алеуметтік бағыттары объектілер болып саналады және болашақтаға экономикалық пайда әкелмейді. Сондай-ақ, 2012 жылғы пайда мен западдар арқылы озге де негізгі куралдардың 160.361 мың тенге сомасына күнсыздандығы байқалды, онын ішін жобалық-іздену жұмыстары да кіреді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**5. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР (ЖАЛҒАСЫ)**

2011 және 2012 жылдарының 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша толық өтеліп болған, бірақ осы уақытқа дейін негізгі құралдардың пайдалануында тұрган бастапқы құн мен тиісті жиналған өтелім 5.700.095 мың теңге мен 1.782.030 мың теңгені тиісінше құрады.

2011 және 2012 жылдарының 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша уақытша пайдаланылмайтын негізгі құралдардың тенгерімдік құны 1.598.313 мың теңге мен 1.521.241 мың теңгені тиісінше құрады.

Жеке қаржылық есептілікке кіргізілуі мүмкін негізгі құралдардың әрбір қайта бағаланған жіктелімінің тенгерімдік құны, егер активтер жинақталған тозуды және жинақталған құнсызданды шегергендеңі бастапқы құны бойынша есепке алынған болса, мынадай түрде ұсынылады:

	Жер	Көлік	Машина-лар мен		Техноло-гиялық мұнай	Аяқталма-ған		Жиыны
			Құбырлар	активтері		Өзге де	құрылыш	
2012 жылғы								
31 желтоқсанға	788.943	55.640.022	3.326.214	30.012.936	51.250.631	1.171.845	8.195.633	21.832.311 172.218.535
2011 жылғы								
31 желтоқсанға	753.955	42.228.209	3.492.273	27.822.058	50.155.550	1.172.541	7.416.679	18.091.024 151.132.289

6. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

Мың теңгемен	Лицензиялар	Бағдарлама-лық жасақтама	Өзге де	Жиыны
2011 жылғы 1 қантарға қалдық құн	262.437	991.356	28.354	1.282.147
Тұсімдер	17.858	263.609	470	281.937
Шығарылу	(1.118)	(14.110)	–	(15.228)
Өтелім	(61.535)	(442.352)	(908)	(504.795)
Шығарылу бойынша жинақталған тозу	1.118	10.933	–	12.051
Аяқталмаған құрылыштан ауыстырылды (5-ескертпе)	9.056	142.289	–	151.345
Тауар-материалдық қорлардан ауыстырылды	–	423	35	458
Ауыстырулар және аударымдар	17.567	(21.357)	3.790	–
2011 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құн	245.383	930.791	31.741	1.207.915
Тұсімдер	6.798	201.780	4.363	212.941
Шығарылу	(2)	(9.651)	(471)	(10.124)
Өтелім	(65.253)	(324.096)	(1.917)	(391.266)
Шығарылу бойынша жинақталған тозу	2	8.889	441	9.332
Аяқталмаған құрылыштан ауыстырылды (5-ескертпе)	23.008	246.490	469	269.967
Ауыстырулар және аударымдар	–	3.824	(3.824)	–
2012 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құн	209.936	1.058.027	30.802	1.298.765
2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша				
Бастапқы құн	391.117	3.988.615	76.048	4.455.780
Жинақталған өтелім	(181.181)	(2.930.588)	(45.246)	(3.157.015)
Тенгерімдік құн	209.936	1.058.027	30.802	1.298.765
2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша				
Бастапқы құн	361.313	3.546.172	75.511	3.982.996
Жинақталған өтелім	(115.930)	(2.615.381)	(43.770)	(2.775.081)
Тенгерімдік құн	245.383	930.791	31.741	1.207.915

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**7. ЕҢШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР**

<i>Мың тенгемен</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
ҚТО-Сервис	-	17.759.036
Минус: ҚТО-Сервисте инвестицияның құнсыздануы	-	(12.489.290)
	-	5.269.746
VIHL	39.061.750	39.061.750
Минус: VIHL инвестицияның құнсыздануы	(16.094.547)	(16.094.547)
	22.967.203	22.967.203
BCPL	8.012.800	8.012.800
Минус: BCPL инвестицияның құнсыздануы	(2.771.139)	(2.771.139)
	5.241.661	5.241.661
	28.208.864	33.478.610

Еншілес ұйымдарға құйылатын инвестициялардың құнсыздануы бойынша резервтің қозгалысы мынадай түрде ұсынылады:

<i>Мың тенгемен</i>	2012	2011
1 қантарға	31.354.976	29.550.621
Бір жылға есептеу	280.212	1.804.355
Инвестицияның шығарылуына байланысты резервтің қысқаруы	(12.769.502)	-
31 желтоқсанға	18.865.686	31.354.976

2011 жылдың 31 желтоқсанына инвестицияның жинақталған өтелімі 31.354.976 мың тенгегін құрады және өтелетін сомага дейін инвестиция құнының төмендеуін көрсетті. 2012 жылға инвестицияның құнсыздануы бойынша резервті есептеу сомасы 280.212 мың тенгегін (2011 жылды 1.804.355 мың тенге) құрады. Инвестицияның өтелетін құны ААТБ деңгейінде активтерді пайдаланудан болған құндылықтан жоғары таза активтердің әділ құны бойынша белгіледі. Пайдаланудан болған құндылықты белгілеген кезде ҚТО-Сервистің ақша ағыны салық салғанға дейін 11,6% мөлшерлемесі бойынша дисконттады, VIHL мен BCPL тиісінше екі бірліктен шыға салық салғанға дейін 16,19% және 16,53% мөлшерлемелері бойынша дисконттады.

2012 жылды Компания «ҚазТрансОйл-Сервис» АҚ жаржылық капиталына ақша қаражаты түрінде 6.496.889 мың тенге сомасына қосымша жарна төледі. (2011:754.950 мың тенге)

2012 жылдың 18 қыркүйегінде Компания «ҚазТрансОйл-Сервис» АҚ 100% жай акция пакетін «ҚазМұнайГаз-Сервис» АҚ пайдасына өткізуге шарт жасасты. Шарт сомасы 11.647.889 мың тенгегін құрады және 2012 жылдың 20 қыркүйегінде төленді. Шартқа сәйкес, «ҚазМұнайГаз-Сервис» АҚ меншік құқығына 2012 жылдың 21 қыркүйегінде иемденді.

<i>Мың тенгемен</i>	
2011 жылдың 31 желтоқсанына еншілес ұйымына шығарылған инвестицияның тенгерімдік құны	5.269.746
Жаржылық капиталға жарна	6.496.889
Минус: Инвестицияның құнсыздануы	(280.212)
2012 жылдың 21 қыркүйегіне еншілес ұйымына шығарылған инвестицияның тенгерімдік құны	(11.486.423)
Ақшалай қаражатпен алынған сыйақы	11.647.889
Еншілес ұйымына шығарылғанын болған кіріс	161.466

8. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

<i>Мың тенгемен</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
ҚҚҚ	6.500.000	6.500.000
МұнайTас	904.945	904.945
	7.404.945	7.404.945

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**9. НЕГІЗГІ ҚУРАЛДАР ҮШІН ЖЕТКІЗУШІЛЕРГЕ БЕРІЛГЕН АЛҒЫТӨЛЕМДЕР**

Мың тенге	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Негізгі құралдар үшін үшінші тараптарға берілетін алғытөлемдер	444.977	413.166
Минус: күмәнді қарыздар бойынша резерв	(99.330)	-
	345.647	413.166

Негізгі құралдар үшін жеткізушилерге берілген алғытөлемдерге қатысты күмәнді қарыздар бойынша резервтің қозғалысы мынадай түрде берілген:

Мың тенге	2012	2011
1 қантарға	-	99.330
Тиісті резервпен берілген алғытөлемдерді қалпына келтіру	99.330	-
Резерв есебінен есептен шығарылған	-	(99.330)
31 желтоқсанға	99.330	-

Негізгі құралдар үшін жеткізушилерге берілген алғытөлемдер тенгемен көрсетіледі.

10. ТАУАР-МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

Мың тенге	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Қосалқы бөлшектер	886.074	874.202
Отын	571.313	545.816
Құрылымдық материалдары	92.746	85.461
Химиялық реагенттер	89.053	126.207
Тауарлар	76.248	53.656
Әзге де материалдар	210.541	160.613
Минус: ескірген және өтімсіз тауар- материалдық қорлар бойынша резерв	(46.420)	(50.701)
	1.879.555	1.795.254

Ескірген және өтімсіз тауар- материалдық қорлар бойынша резервтің қозғалысы мынадай түрде берілген:

Мың тенге	2012	2011
1 қантарға	50.701	53.052
Бір жылға есептеу	-	3.512
Резервті қайтару	(4.175)	(620)
Тауар- материалдық қорларды есептен шығару	(106)	(5.243)
31 желтоқсанға	46.420	50.701

11. САУДА ЖӘНЕ ӘЗГЕ ДЕ ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Мың тенге	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі (32-ескертпе)	1.025.450	1.951.138
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі	578.276	398.686
Үшінші тараптардың әзге де дебиторлық берешегі	825.882	218.168
Байланысты тараптардың әзге де дебиторлық берешегі (32-ескертпе)	198.917	58.933
Минус: күмәнді берешектер бойынша резерв	(575.174)	(75.220)
	2.053.351	2.551.705

Сауда және әзге де дебиторлық берешекке қатысты күмәнді берешектер бойынша резервтегі өзгеріс мынадай түрде берілген:

Мың тенге	2012	2011
1 қантарға	75.220	448.364
Бір жылға есептеу	113.378	61.037
Резервті қайтару	(23.112)	(24.493)
Дебиторлық берешекті есептен шығару	-	(409.688)
Тиісті резервпен дебиторлық берешекті қайтару	409.688	-
31 желтоқсанға	575.174	75.220

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**11. САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (жалғасы)**

31 желтоқсанға туындау мерзімдері бойынша сауда дебиторлық берешегін талдау мынадай түрде берілген:

Мың тенге	Жынысы	аған	Мерзімі өткізілген, бірақ құнсызданбаған				
			<30 күн	30 – 60 күн	60 – 90 күн	90 – 120 күн	>120 күн
2012	2.053.351	1.930.166	414	39.954	1.725	31.159	49.933
2011	2.551.705	2.463.251	–	55.749	–	16.137	16.568

Сауда және өзге де дебиторлық берешектің ағымдағы құны келесі валюталармен берілген:

Мың тенге	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Тенгемен	2.052.571	2.550.981
Шетел валютасымен	780	724
31 желтоқсанға	2.053.351	2.551.705

12. ЖЕТКІЗУШІЛЕРГЕ БЕРІЛГЕН АЛҒЫТӨЛЕМДЕР

Мың тенге	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптарға алғытөлемдер (32-ескертпеле)	221.910	232.962
Үшінші тараптарға алғытөлемдер	154.913	305.206
Минус: күмәнді борыштар бойынша резерв	(1.482)	(1.384)
	375.341	536.784

Жеткізушилерге берілген алғытөлемдерге қатысты күмәнді борыштар бойынша резервтің қозғалысы мынадай түрде берілген:

Мың тенге	2012	2011
1 қантарға	1.384	1.094
Бір жылға есептеу	8.283	5.609
Резерв есебінен шығару	–	(847)
Алғытөлемдерді қалпына келтіру	847	–
Резервті қайтару	(9.032)	(4.472)
31 желтоқсанға	1.482	1.384

13. ӨЗГЕ ДЕ САЛЫҚТАР БОЙЫНША ӨТЕУГЕ ҚҚС ЖӘНЕ АЛДЫН АЛА ТӨЛЕМ

Мың тенге	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Өтеуге ҚҚС	11.730	1.251.849
Өзге де салықтар бойынша алдын ала төлем	104.534	234.393
	116.264	1.486.242

14. ӨЗГЕ ДЕ АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

Мың тенге	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Мұнай тасымалдау жөніндегі көлік экспедициясы қызметтері үшін берешек	4.284.419	4.637.780
Сақтандыру бойынша алдын ала төлем	34.635	8.645
Қызметкерлер берешектері	20.212	22.201
Байланысты тараптардың келешек кезеңдер шығыстары (32-ескертпеле)	–	149.104
Үшінші тараптардың келешек кезеңдер шығыстары	173	614
Минус: күмәнді берешектер бойынша резерв	(2.616)	(2.616)
	4.336.823	4.815.728

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**15. БАНК САЛЫМДАРЫ**

<u>Мың тенгемен</u>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді банк салымдары	53.000.000	34.155.200
Ұзақ мерзімді банк салымдары	—	6.000.000
Салымдар бойынша есептелген пайыздар	84.676	968.618
	53.084.676	41.123.818

2012 жылғы 31 желтоқсанға қысқа мерзімді банк салымдары 3 – 12 ай мерзімге тенгемен көрсетілген, пайыздық мөлшерлемесі жылдық 3% – 7% (2011: 3,75% – 9% жылдық) өтегу мерзімі 2013 жылғы желтоқсанда аяқталатын (2011: 2012 жылғы желтоқсан) қазақстандық банктерде орналасқан мерзімді депозиттерді білдіреді.

2011 жылғы 31 желтоқсанға ұзақ мерзімді банк салымдары тенгемен көрсетілген, пайыздық мөлшерлемесі жылдық 6% өтегу мерзімі 2013 жылғы 13 сәуір болатын қазақстандық банктерде орналасқан депозиттерді білдіреді. Бірақ, 2011 жылға дивиденттерді төлеу қажеттілігіне байланысты салымдар 2012 жылдың сонына дейін мерзімнен бұрын алынды.

16. АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

<u>Мың тенгемен</u>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі тенгемен көрсетілген мерзімді салымдар	10.000.000	12.000.000
Банктердегі тенгемен көрсетілген ағымдағы шоттар	8.114.269	7.309.563
Банктердегі Ресей рублімен көрсетілген ағымдағы шоттар	9.306	16.090
Банктердегі АҚШ долларымен көрсетілген ағымдағы шоттар	948	496.073
Банктердегі өзге де ағымдағы шоттар	10.104	10.240
Кассадағы қолма-қол ақша	2.280	1.390
Минус: құнсыздандыру резерв	(4.547)	—
	18.132.360	19.833.356

2011 мен 2012 жылдағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қазақстандық банктерінде орналасқан ағымдағы шоттардың көпшілігі бойынша пайыздар жылдық 1,65% – 4 % мөлшерінде есептелді (2011: 1% – 3,25% жылдық).

17. МЕНШІК КАПИТАЛ**Жарғылық капитал**

2011 жылғы 22 маусымда Компания 1.701.149 дана мөлшерінде атаулы құны 1.000 тенге болатын Бас компания сатып алған акцияларды орналастырды. Акциялардың төлеміне Бас компания Түймазы – Омбы – Новосибирск 2 мүнай құбырының қазақстандық участкесін ілеспе инфракұрылым объектілерімен және жер телімдерімен берді (5-ескертке).

2012 жылдың 26 маусымында Компания жарияланған акциялардың көлемін ұлғайтты (2012 жылдың 26 мамырдағы № A2995 құнды қағаздарды шығарудың мемлекеттік тіркеуі туралы күліл). 1:10 үйлесімділікті бөлшектелу нәтижесінде жарияланған акциялардың саны 34.617.204 акциядан 346.172.040 акцияға дейін өсті, бірақ жарғылық капиталдың көлемі өзгерmedі (34.617.204 мың тенге). Бұдан басқа, Компания жарияланған акциялардың санын 38.463.560 данаға көбейтті. Сонымен, 2012 жылдың 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша жарияланған акциялардың жалпы саны 384.635.600 дананы құрады. Жарияланған акциялар санының бөлшектенуі мен ұлғаюы «Халықтық IPO» бағдарламасы аясында Қазақстандық Қор Биржасына Компанияның акцияларын орналастырумен байланысты болды.

2012 жылдың 25 желтоқсанында Қазақстандық Қор Биржасында «ҚазТрансОйл» АҚ акцияларын сату басталды. Нәтижесінде, бір жай акциясының бағасы 725 тенгеден тұратын 38.463.559 акция 27.886.080 мың тенге сомасына сатылды. 2012 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жарғылық капиталы 384.635.600 жай акциядан тұрды (2011 жылдың 31 желтоқсаны: 34.617.204 жай акциялар), олар жарияланды, шығарылды және 62.503.284 мың тенге сомасына толық төленді, тек бір акциядан басқа, ол жарияланды, бірақ шығарылмады және төленбеді (2011 жылдың 31 желтоқсаны: 34.617.204 мың тенге). 2012 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарғылық капитал, кеңес беру қызметінің бағасын қоспағанда, акциялар шығаруына байланысты Компаниямен, 565.717 мың тенге көлемінде (оның ішінен 2012 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 289.774 мың тенге төленді) және 61.937.567 мың тенгенні құрайды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. МЕНШІК КАПИТАЛ (жалғасы)****Акционерге толем****Дивидендер**

Қазақстандық Қор Биржасына шыққанға дейін 2012 жылдың ішінде Компания 2011 жылдың корытындысы бойынша жалпы сомасы 60.002.000 мың теңге көлемінде (2011: 19.330.798 мың теңге 2010 жылдың корытындысы бойынша) дивиденттерді төледі. Дивиденттердің сомасы бір жай акцияға 173,33 теңгенні құрады, жалпы акция көлемі 346.172.040 дана (2011: жалпы акция көлемі 346.172.040 данадан шыкқанда 55,8 теңге).

Өзге де бөлулер

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 13 сәуірдегі №411 және 2011 жылғы 18 сәуірдегі №420 қаулысына сәйкес Компания 2011 жыл ішінде Батыс Қазақстан облысында су тасқынынан зардал шеккен тұрғындар үшін тұрғын үй құрылышына 1.000.000 миллион теңге бөлді.

Қайта бағалау бойынша резерв

Активтерді қайта бағалау бойынша резерв негізгі құралдарды қайта бағалау негізінде құрылды, ол Компанияның Есептік саясатына сәйкес әр 3 жылда тәуелсіз бағалаушылармен жүзеге асырылады (тек 30 қыркүйектегі жағдай бойынша жыл сайын қайта бағаланатын технологиялық мұнайды шегергенде).

18. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ

Бір мезгілдік зейнетакы төлемдерін қоспағанда қызметкерлерге төлемдер қызметкерлерге өзге де ұзак мерзімді төлемдер ретінде қаралады. Осы төлемдерді алу құқығы негізінен қызметтің ең аз мерзімі аяқталуына тәуелді. Компания болашақ сыйақыны төлеуді қамсыздандыруда ешқандай кор күрмаған.

Компания 2011 жылғы 20 мамырда Компания қызметкерлерімен жасалған Ұжымдық шартты (бұдан әрі – Шарт) қабылдады. Шартта Компания зейнетке шығу кезіндегі төлемдер сомасын, сондай-ақ зейнеткерлерге төлемдерді арттырыды, бұл 2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұзак мерзімді міндеттемелерді елеулі арттыруға әкеліп соқты. Шарт 2013 жылдың 31 желтоқсанына дейін өз күшін сақтайды және өзгерістер мен қосымшалар оған енгізілмеген.

Белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелердегі өзгерістер, мынаңай түрде берілген:

Мың теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Жылдың басына белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелердің ағымдағы құны	6.135.892	2.721.804
Өткен қызметтер құны	–	1.638.000
Ағымдағы қызметтер құны	460.000	296.000
Дисконтың етелімі (30-ескертпе)	372.000	163.000
Актуарийлік залалдар (28-ескертпе)	153.000	1.540.000
Төленген сыйақылар	(320.629)	(222.912)
Жылдың аяғына белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелердің ағымдағы құны	6.800.263	6.135.892
Минус: белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелер ағымдағы құнының қысқа мерзімді бөлігі	(238.000)	(226.000)
Белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелер ағымдағы құнының ұзақ мерзімді бөлігі	6.562.263	5.909.892

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**18. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ (жалғасы)**

Ағымдағы кезеңнің қаржылық жағдай және жиынтық кірісі туралы жеке есепте танылған сомалар, мынадай түрде берілген:

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Жылдың аяғына белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелердің ағымдағы құны	6.800.263	6.135.892
Таза міндеттеме	6.800.263	6.135.892
Өткен қызметтер құны	—	1.638.000
Ағымдағы қызметтер құны	460.000	296.000
Актуарийлік залапдар (28-ескертпеле)	153.000	1.540.000
Дискоңттың өтепімі (30-ескертпеле)	372.000	163.000
Ағымдағы кезеңде танылған шығыстар	985.000	3.637.000

Ағымдағы қызметтер құны өтілген өнімнің өзіндік құны мен жалпы және әкімшілік шығыстар құрамына косылған (25, 26-ескертпелер).

2011 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанына қызметкерлерге төлемдер төлеу бойынша міндеттемелерді бағалау үшін пайдаланылған негізгі актуарийлік болжамдар мынадай түрде берілген:

	2012	2011
Дисконттау мөлшерлемесі	6,0%	6,0%
Жалақының келешек артуы	6,0%	6,0%
Өлім-жітім пайзызы	12,0%	12,0%

19. САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Тауарлар мен қызметтер үшін үшінші тараптар алдындағы кредиторлық берешек	5.679.172	5.284.824
Тауарлар мен қызметтер үшін байланысты тараптар алдындағы кредиторлық берешек (32-ескертпеле)	597.352	581.737
Өзге де кредиторлық берешек	269.141	377.114
	6.545.665	6.243.675

Сауда және өзге де кредиторлық берешектің ағымдағы құны мына валюталарда көрсетілген:

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Тенге	6.274.570	4.610.132
АҚШ долларымен	203.122	1.332.716
Ресей рублімен	58.192	291.158
Өзге де валютада	9.781	9.669
	6.545.665	6.243.675

20. АЛЫНГАН АЛҒЫТӨЛЕМДЕР

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардан алынған алғытөлемдер (32-ескертпеле)	10.426.287	7.021.835
Үшінші тараптардан алынған алғытөлемдер	5.527.676	3.928.081
15.953.963	10.949.916	

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**21. ТӨЛІМГЕ ӨЗГЕ ДЕ САЛЫҚТАР**

Мың тенге	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
ККС телеуге	292.403	-
Жеке табыс салығы	263.962	287.000
Өлеуметтік салық	222.901	252.699
Мұлікке салынатын салық	55.985	42.017
Өзге де	42.710	26.546
	877.961	608.262

22. РЕЗЕРВТЕР

Мың тенге	Экология бойынша резерв	Салықтар бойынша резерв	Өзге де резервтер	Жыныс
2011 жылғы 1 қаңтарға	1.700	3.718.848	-	3.720.548
Бір жылға есептеу	49.657	-	11.814	61.471
Пайдаланылған резерв	(3.090)	-	-	(3.090)
Резервті қайтару	-	(3.718.848)	-	(3.718.848)
2011 жылғы 31 желтоқсанға	48.267	-	11.814	60.081
Бір жылға есептеу	306.318	-	-	306.318
Пайдаланылған резерв	(186.332)	-	-	(186.332)
Резервті қайтару	(776)	-	-	(776)
2012 жылғы 31 желтоқсанға	167.477	-	11.814	179.291

Салықтар бойынша резервтер

2003 – 2006 жылдардағы салық тексерісінің нәтижесінде Астана қаласының Салық комитеті («Салық комитеті») төлем көзінен 3.221.780 мың тенге сомаға қосымша салық және 1.267.101 мың тенге сомаға корпоративтік табыс салығын есептеді. 2009 жылғы 13 ақпандан Компания Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі жаһындағы Салық комитетіне апелляция берді. Салық комитеті 2010 жылғы 23 ақпандагы хаттеп апелляцияны ішінара қанағаттандырды. Осыған байланысты Компания басшылығы Компания есептелген соманы Салық комитетіне төлеуге міндетті болуы мүмкін деп есептеді. 2008 жылды Компания 3.718.848 мың тенге сомаға резерв есептеді. Осы сома, сот талқылауы Компанияның пайдасына шешілмеген жағдайда, Компания төлеуге тиіс соманың ең жақсы бағасын көрсетті.

Сот талқылауы қорытындылары бойынша Жоғарғы сот Қадағалау алқасының 2011 жылғы 25 мамырдағы қаулысымен жоғары сатыдағы сотта Салық комитетінің колдауhatы қанағаттандырылмай калды, осыған байланысты Компания салық бойынша резервті 3.718.848 мың тенге сомаға түзетті. 2011 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдайы бойынша салық бойынша резерві жок.

Экология бойынша резервтер

2012 жылдың ішінде Компания басшылығы Павлодар-Шымкент құбырының участкесінде рұқсатсыз кірекесу нәтижесінде мұнайдың төгілуперімен байланысты коршаған ортаның ластануына төлем жасау міндеттемесіне 306.318 мың тенге сомасына резерв санады.

2011 жылдың ішінде Компания басшылығы Түймазы-Омбы-Новосибирск құбырының участкесінде мұнайдың төгілуперімен байланысты коршаған ортаның ластануына төлем жасау міндеттемесіне 49.657 мың тенге сомасына резерв санады және 11.814 мың тенге сомасына өзге де резервті санады.

Құбырларды пайдаланудан шыгару және жерді қайта өндөу бойынша міндеттемелер

2012 жылғы 4 шілдеде күшіне енген «Магистральдық құбыр туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Компанияның пайдалану мерзімі аяқталған соң магистральдық құбырды (мұнай құбырын) жою бойынша және кейін қоршаған ортаны, оның ішінде жерді қайта өндөу бойынша іс-шаралар жүргізуге заңдық міндеттемесі бар.

2012 жылдың ішінде Компания басшылығы құбырларды жою және жерді қайта өндөу бойынша міндеттемелерге 15.084.384 мың тенге сомасы көлемінде резерв санады. Дисконт өтелімі 446.653 мың тенгенні құрады. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құбырларды жою және жерді қайта өндөу бойынша міндеттемелерге резервтің тенгерімдік құны 15.531.037 мың тенгенні құрады (2011 жылғы 31 желтоқсанға: нөл тенге).

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**22. РЕЗЕРВТЕР (жалғасы)**

<i>Мың тенге</i>	<i>Құбырларды жою және жерді қайта өндеу бойынша міндеттемелерге резерв</i>
2011 жылғы 31 желтоқсанға	
Бір жылға есептеу	15.084.384
Құбырларды жою және жерді қайта өндеу бойынша міндеттемелер дискоңтының өтелімі (30-ескертпе)	446.653
2012 жылғы 31 желтоқсанға	15.531.037

23. ӨЗГЕ ДЕ АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

<i>Мың тенге</i>	<i>2012 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2011 жылғы 31 желтоқсан</i>
Байланысты тараптарға көліктік экспедиция қызметі үшін берешек (32-ескертпе)	4.839.624	3.915.508
Үшінші тараптарға көліктік экспедиция қызметі үшін берешек	3.190.974	4.688.339
Жалақы	2.682.879	2.527.457
Зейнетақы қоры алдындағы берешек	338.898	377.402
Байланысты тараптардан келешек кезеңдер кірістерінің ағымдағы белгі (32-ескертпе)	312.365	312.365
Үшінші тараптардан келешек кезеңдер кірістерінің ағымдағы белгі	—	5.444
	11.364.740	11.826.515

24. ТУСИМ

<i>Мың тенге</i>	<i>2012</i>	<i>2011</i>
Шикі мұнайды тасымалдау	110.260.550	109.585.457
Су тасымалдау	6.431.874	6.119.862
Құбырларды пайдалану және оларға техникалық қызмет көрсету жөніндегі қызметтер	5.968.264	5.227.305
Көліктік экспедиция қызметтері	729.938	744.331
Мұнайды сақтау жөніндегі қызметтер	235.996	282.259
<u>Өзге де</u>	<u>305.220</u>	<u>298.900</u>
	123.931.842	122.258.114

25. САТУДЫҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

<i>Мың тенге</i>	<i>2012</i>	<i>2011</i>
Қызметшілерге шығындар	26.634.249	24.254.365
Тозу және өтелім	25.665.386	24.965.637
Электр энергиясы	5.185.683	4.755.050
Отын және материалдар	5.047.579	4.447.238
Жәндеу және техникалық қызмет көрсету	4.932.061	4.664.192
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар	4.000.800	3.732.005
Күзет қызметтері	3.373.531	3.400.245
Газға арналған шығындар	2.206.043	1.966.908
Әуеден күзету қызметтері	1.931.505	1.942.330
Қоршаған ортаны қорғау	888.008	954.632
Іссапар шығыстары	699.257	563.474
Қызметкерлерді оқыту	528.243	414.238
Еңбек қызметінің аяқталуына бойынша қызметкерлерге сыйақы беруге арналған шығындар	431.867	1.820.207
Сақтандыру	413.012	394.065
Байланыс қызметтері	202.510	210.736
Диагностика	194.260	419.693
<u>Өзге де</u>	<u>1.377.988</u>	<u>1.425.095</u>
	83.711.982	80.330.110

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**26. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР**

<i>Мың теңгемен</i>	<i>2012</i>	<i>2011</i>
Қызметшілерге шығындар	4.392.814	4.112.179
Қайырымдылық арналған шығыстар	1.037.390	284.931
Кеңесшілік қызметтер	620.864	483.134
Тозу және өтелім	519.438	542.404
Кеңсеге қызмет көрсету	312.020	339.415
Салықтар, корпоративтік табыс салығы мен ҚҚС қоспағанда	307.484	364.372
ҚҚС бойынша шығыстар және есепке алынбайтын ҚҚС	301.240	301.452
Әлеуметтік сала бойынша шығыстар	224.225	406.472
Қауіпсіздікті қамтамасыз ету	199.125	221.460
Жарнама бойынша шығыстар	186.903	79.673
Іссапар шығыстары	152.786	125.309
Ағымдағы жәндеу жұмыстарына шыққан шығыстар	149.722	162.779
Материалдар мен отын	128.215	154.395
Оқыту	123.901	152.595
Байланыс қызметі	106.952	80.593
Күмәнді берешек бойынша резервті есептеу	94.064	40.297
Банк қызметтері	91.816	86.418
Ақпараттық қамтамасыз ету	77.118	76.182
Операциялық жалдау бойынша шығыстар	28.521	61.117
Еңбек қызметінің аяқталуы бойынша сыйақы беруге арналған шығындар	28.133	113.793
Сақтандыру	22.920	23.377
Көлік шығыстары	1.543	65.613
Тозған және өтімсіз тауар-материалдық қорлар бойынша резервті есептеу/ түзетпе жасау	(4.175)	2.892
Салықтар бойынша резервке түзетпе жасау (22-ескертпеле)	–	(3.718.848)
Өзге де	220.446	163.243
	9.323.465	4.725.247

2012 жылды Компания «Павлодар – біздің ортақ үйіміз» қоғамдық бірлестікке 1.000.000 мың теңге көлемінде Павлодар қ. кеп атқарымдық спорт кешенінің салуына қайырымдылық көмек көрсетті.

27. ӨЗГЕ ДЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІСТЕР

<i>Мың теңгемен</i>	<i>2012</i>	<i>2011</i>
Айыппұлдар мен өсімақылардан болатын кіріс	926.559	782.388
Байланысты тарантардың келешек кезеңдегі кірістерінің өтелімі (32-ескертпеле)	312.365	312.365
Байланысты тарантар пайдасына шығарылған қаржы кепілдігінің өтелімі (32-ескертпеле)	138.570	136.070
Есептен шығарылған кредиттік берешектен болатын кіріс	3.777	6.718
Өзге де	238.115	155.328
	1.619.386	1.392.869

Айыппұлдар мен өсімақылардан болатын кірістер негізінен «жөнелт немесе төле» талаптарына мұнай тасымалдау бойынша қызметтер көрсету шарттарына сай мұнайдың мәлімделген және жеткізілген көлемдеріне сомаларымен берілген.

28. ӨЗГЕ ДЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІСТЕР

<i>Мың теңгемен</i>	<i>2012</i>	<i>2011</i>
Актуарийлік шығыстар (18-ескертпеле)	153.000	1.540.000
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің шығаруынан болған шығындар	51.950	48.911
Тауар-материалдық қорларды өткізуден болған шығындар	–	51.482
Өзге де	131.454	103.173
	336.404	1.743.566

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**29. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР**

<u>Мың тенге</u>	2012	2011
Банктердегі салымдар бойынша пайыздық кіріс	1.783.562	2.741.951
Дивидендтік кіріс (32-ескертпе)	432.336	17.608
Өзге де	94.191	50.589
	2.310.089	2.810.148

30. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР

<u>Мың тенге</u>	2012	2011
Құбырларды жою және жерді қайта өндөу бойынша міндеттемелер дисконт өтепімі (22-ескертпе)	446.653	—
Кызметкерлерге сыйақы: дисконтты есептен шығару (18-ескертпе)	372.000	163.000
Өзге де	7.364	74.832
	826.017	237.832

31. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

2011 жылғы 31 желтоқсанға табыс салығы бойынша 1.580.002 мың тенге сомадағы алдын ала төлем (2011: 1.752.554 мың тенге) корпоративтік табыс салығы болып табылады.

31 желтоқсанда аяқталған жылдары үшін табыс салығы бойынша шығыстарға кіреді:

<u>Мың тенге</u>	2012	2011
Ағымдағы салық табысы бойынша шығыстар	8.001.633	9.293.462
Мерзім ұзартылған табыс салығы бойынша экономия	(739.388)	(1.424.321)
Табыс салығы	7.262.245	7.869.141

Табыс салығының шығыстарына табыс салығының нормативті мөлшерлемесі бойынша (20%) бухгалтерлік кірістен салық салуға дейінгі саналған табыс салығы шығыстарын салыстырып тексеру 31 желтоқсанда аяқталған жылдары үшін былай берілген:

<u>Мың тенге</u>	2012	2011
Салық салуға дейінгі пайда	32.597.196	37.332.512
Салықтың ресми мөлшерлемесі	20%	20%
Бухгалтерлік пайдадан түскен табыс салығы бойынша шығыстар	6.519.439	7.466.502
Тұрақты айырмалардың салық тиімділікі		
Салықтар бойынша резервке түзетпе жасау	—	(743.770)
Инвестицияның құнсыздануы бойынша резервті есептеу/(түзетпе жасау)	(57.408)	390.764
Өзге де шегерілмейтін шығыстар	800.214	495.709
Басқа түзетімдердің салық тиімділігі		
Алдыңғы жылдың салық декларациясын түзету	—	259.936
Жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	7.262.245	7.869.141

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**31. ТАБЫС САЛЫҚЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)**

Қаржылық жағдай туралы тиісті есептердің жасалу күніне жеке қаржылық есептілікте көрсетілген активтерді және міндеттемелер мен сомаларды есептеу үшін негізде аралығындағы уақытша айырмаларға колданылатын заммен белгілентен салық мөлшерлемесін қолдану арқылы есептелген мерзімі ұзартылған салық сальdosы 31 желтоқсанға келесіні қамтиды:

Мың теңгемен	2012 ж. 31 желтоқсан	Пайда мен шығын есебіне жатқызу	Қайта бағалау бойынша резервке жатқызу	2011 ж. 31 желтоқсан	Пайда мен шығын есебіне жатқызу	Қайта бағалау бойынша резервке жатқызу	2011 ж. 1 қантар
							Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер
Қызыметкерлерге беретін сынақтар	1.565.969	152.212	-	1.413.757	409.354	-	1.004.403
Байланыс тараптардың пайдасына болатын қаржы кепілдірі	39.931	(27.853)	-	67.784	(26.939)	-	94.723
Күмәнді қарыздар бойынша резерв	33.748	17.904	-	15.844	(93.914)	-	109.758
Ескірген және етімсіз тауар- материалдық қорына резерв	9.284	(856)	-	10.140	(470)	-	10.610
Төлем салығы Қоршаған ортаны қорғау бойынша міндеттемелерге резервтер және өзге де резервтер	-	(50.997)	-	50.997	29.728	-	21.269
Құбырларды жою және жерді қайта өндөу бойынша міндеттемелерге резерв	3.106.207	3.106.207	-	-	-	-	-
Инвестицияның құнсыздануы Байланыс тараптарына қарыз беру	3.773.137	(2.497.858)	-	6.270.995	390.764	-	5.880.231
Бакылаудағы шетел кәсіпорындарының кірісі Байланысты тараптардың келешек кезеңдерінің кірістері Мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша танылмаған актив	10.219	4.567	-	5.652	(35.229)	-	40.881
Бакылаудағы шетел кәсіпорындарының кірісі Байланысты тараптардың келешек кезеңдерінің кірістері Мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша танылмаған актив	1.214.200	104.082	-	1.110.118	79.571	-	1.030.547
Мерзімі ұзартылған салық бойынша міндеттемелер	177.007	(62.473)	-	239.480	(62.473)	-	301.953
	(3.773.137)	2.497.858	-	(6.270.995)	(390.764)	-	(5.880.231)
Мерзімі ұзартылған салық бойынша міндеттемелер	6.192.423	3.278.651	-	2.913.772	299.628	-	2.614.144
Бірлескен кәсіпорындарға инвестиция жұмсау	(176.032)	-	-	(176.032)	-	-	(176.032)
Төлем салығы	(33.759)	(33.759)	-	-	-	-	-
Негізгі құралдар	(42.483.786)	(2.505.504)	(4.792.496)	(35.185.786)	1.124.693	(2.578.713)	(33.731.766)
	(42.693.577)	(2.539.263)	(4.792.496)	(35.361.818)	1.124.693	(2.578.713)	(33.907.798)
Мерзімі ұзартылған салық бойынша таза міндеттемелер, нетто	(36.501.154)	739.388	(4.792.496)	(32.448.046)	1.424.321	(2.578.713)	(31.293.654)

Негізгі құралдар бойынша мерзімі ұзартылған салықтар салық және бухгалтерлік есепке алудағы өтөлімнің түрлі мөлшерлемелерінің, негізгі құралдардың қайта бағалануы мен құнсыздануынан болған әділетті құнын түзету салдарынан негізгі құралдарды есепке алуда салық және бухгалтерлік базасы арасындағы айырманы қурайды.

Болашақта салық салу кірістің болу мүмкіндігі бар дәрежеде ғана және оған қарасты колданылатын мерзімі ұзартылған салық активі құпталады. Мерзімі ұзартылған салық активтерінің азауы мүмкін, егер олармен байланысты салық жеңілдіктері жүзеге асырылса деген мүмкіндік болмаса.

2011 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания Қазақстан Республикасының Салық Кодексіне сәйкес салықтық жеңілдіктері бар мемлекеттерден алынатын, бақыланатын шетел компанияларының кірістері бойынша мерзімі ұзартылған салық активіне байланысты өз бағаларын өзгертті, оны шетел компанияларымен иелену мерзімінде төленген дивиденттерді шегеріп көрсетті.

2012 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания бақыланатын шетел компанияларының кірістері бойынша мерзімі ұзартылған салық активіне байланысты өз бағаларын өзгертті, оны шетел компанияларымен иелену мерзімінде төленген дивиденттерді шегеріп көрсетті.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**32. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ЖАСАЛҒАН МӘМІЛЕЛЕР**

БЕХС 24 "Байланысты тараптар туралы ақпараттар ашу" сәйкес тараптар байланысты деп саналады, егер тараптың бір жағы екінші жақты бақытай алса немесе қаржылық не операциялық шешім кабылдаған кезде екінші жаққа едауір әсер етсе. Әр байланысты тараппен болуы мүмкін қатынасты бағалаған кезде тек заңдығына ғана емес, қарым-қатынастың егжей-тегжейіне назар аударылады.

Байланысты тараптармен жасалған мәмілелер тараптар арасында келісілген, байланысты және кейбір реттелетін қызыметтерді есепке алмағанда үшінші тарапқа қолданылатын тарифтермен берілетін, нарық мөлшерлемесі бойынша жүзеге асырылмаған жағдайларда жүзеге асырылған.

Келесі кестелерде 2012 және 2011 жылдары байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің жалпы сомасы мен 2012 және 2011 жылдарына тиісті сальдо көрсетілген:

Байланысты тараптарға қарыз мынадай берілген:

<i>Мың теңгемен</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптарға қарыз		
Байланысты тараптарға беретін қарыздың ағымдағы белігі	-	337.537
Байланысты тараптарға беретін қарыздың жиыны	-	337.537

2011 жылдың 31 желтоқсандағы байланысты тараптарға берген қарыз КТО-Сервиске берген қаржы көмегі ретінде болатын.

Байланысты тараптардан басқа да дебиторлық берешек мынадай берілген:

<i>Мың теңгемен</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі		
ҚМГ жалпы бақылауындағы көсіпорындарынан келген ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	-	202.705
Байланысты тараптардан болған ұзақ мерзімді дебиторлық берешектің жиыны	-	202.705

Байланысты тараптардан саудалық және басқа да дебиторлық берешек мынадай берілген:

<i>Мың теңгемен</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардан сауда дебиторлық берешек		
Бірлескен көсіпорындардың сауда дебиторлық берешегі	471.451	1.396.428
ҚМГ жалпы бақылауындағы көсіпорындардың сауда дебиторлық берешегі	553.811	554.503
«Самұрық-Казына» тобының бақылауындағы көсіпорындардың сауда дебиторлық берешегі	188	207
Бірлескен көсіпорындардың ағымдағы сауда дебиторлық берешегінің жиыны	1.025.450	1.951.138
ҚМГ мен «Самұрық-Казына» тобының жалпы бақылауындағы көсіпорындардың өзге де дебиторлық берешегі	198.917	58.933
Бірлескен көсіпорындардың саудалық және өзге де дебиторлық берешектің жиыны	1.224.367	2.010.071

Байланысты тараптарға берілген алдын алғытөлемдер мынадай берілген:

<i>Мың теңгемен</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптарға берілген алғытөлемдер		
ҚМГ жалпы бақылауындағы көсіпорындарына берілген алғытөлемдер	219.298	170.207
«Самұрық-Казына» тобының жалпы бақылауындағы көсіпорындарға берілген алғытөлемдер	2.612	62.755
Байланысты тараптарға берілген алғытөлемдер жиыны	221.910	232.962

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ және «Halyk Group» кіретін оның еншілес үйімдарымен ақша қаражаттары, банк салындары, алдағы кезеңдегі шығыстар, 2012 жылдың 31 желтоқсанында алынатын пайыздар, 2012 жылға пайыздық кіріс бойынша жасалған мәмілелер туралы акпарат төмөндегі кестеге кіргізілген, себебі «Қазақстан Халық Банкі» АҚ 2012 жылдың 6 қантарынан бастап ҚМГ мен Самұрық-Казынаның маңызды басқарма мүшелерімен бақыланбайды. Сол себепті бұл операциялар Топтың байланысты тараптар тізімінен алынып тасталды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**32. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ЖАСАЛҒАН МӘМІЛЕЛЕР (жалғасы)**

Банктерде орналасқан байланыс тараптары болып табылатын ақша қаражаты және олардың баламалары мынадай берілген:

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Ағымдағы есепшоттар		
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ - өзге де байланысты тарап	-	14.598.972
Банктерде орналасқан байланыс тараптары болып табылатын ағымдағы есепшоттар жиыны	-	14.598.972

2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгемен ағымдағы есепшоттар сыйақы мөлшерлемесі жылдық 2% құрайтын, кемінде 3 ай мерзімде оттейтін 12.000.000 тенге сомасында «Халық банкі» АҚ-та орналасқан депозиттерді және сыйақы мөлшерлемесі 0,1 %-дан 3%-ға дейін басқа ағымдағы есепшоттарды қосқан.

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Банк салымдары		
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ - өзге де байланысты тарап	-	5.000.000
Байланыс тараптары болып табылатын банктерде орналасқан банк салымдарының жиыны	-	5.000.000

2011 жылғы 31 желтоқсанға банк депозиттері жылдық сыйақы мөлшерлемесі 3,5%-дан 6% -ға дейін «Халық банкі» АҚ-та орналасқан және тенгемен көрсетілген депозиттерді қосқан.

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Банк салымдары бойынша пайыздарды алу		
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ - өзге де байланысты тарап	-	195.528
Банк салымдары бойынша пайыздарды алу жиыны	-	195.528

Байланысты тараптармен болатын алдағы кезеңдегі шығыстар мынадай берілген:

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Алдағы кезеңдегі шығыстар		
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ - өзге де байланысты тарап	-	149.104
Алдағы кезеңдегі шығыстар жиыны	-	149.104

Байланысты тараптар пайдасына шығарылған қаржылық кепілдеме мынадай берілген:

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
МұнайТас пайдасына шығарылған қаржылық кепілдеме	199.654	338.919
Байланысты тараптар пайдасына шығарылған қаржылық кеңілдеменің жиыны	199.654	338.919

Байланыс тараптарынан болған алдағы кезеңдер кірісінің ұзақ мерзімді бөлігі мынадай берілген:

<i>Мың тенге</i>	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Байланыс тараптарынан болған алдағы кезеңдегі кірістердің ұзақ мерзімді бөлігі	572.670	885.036
Байланыс тараптарынан болған алдағы кезеңдегі кірістердің ұзақ мерзімді бөлігінің жиыны	572.670	885.036

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**32. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ЖАСАЛГАН МӘМІЛЕЛЕР (жалғасы)**

Байланысты тараптар алдында саудалық және өзге де кредиторлық берешек мынадай берілген:

<i>Мың теңгемен</i>	<i>2012 жылғы 31</i>	<i>2011 жылғы 31</i>
	<i>желтоқсан</i>	<i>желтоқсан</i>
Байланысты тараптар алдында тауарлар мен қызметтер үшін кредиторлық берешек		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кесіпорындар алдында кредиторлық берешек «Самұрық-Қазына» тобының бақылауындағы кесіпорындар алдында кредиторлық берешек	567.859	449.859
Еншілес үйымның алдында кредиторлық берешек «Самұрық-Қазына» тобының бақылауындағы кесіпорындар алдында өзге де кредиторлық берешек	28.924	77.564
Байланысты тараптар алдында саудалық және өзге де кредиторлық берешектің жиыны	569	1.760
	597.352	581.737

Байланысты тараптардан алынған алғытөлемдер мынадай көрсетілген:

<i>Мың теңгемен</i>	<i>2012 жылғы 31</i>	<i>2011 жылғы 31</i>
	<i>желтоқсан</i>	<i>желтоқсан</i>
Байланысты тараптардан алынған алғытөлемдер		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кесіпорындардан алынған алғытөлемдер «Самұрық-Қазына» тобының жалпы бақылауындағы кесіпорындардан алынған алғытөлемдер	9.143.441	6.111.963
Байланысты тараптардан алынған алғытөлемдер жиыны	1.282.846	909.872
	10.426.287	7.021.835

Байланысты тараптар алдында өзге де ағымдағы міндеттемелер мынадай көрсетілген:

<i>Мың теңгемен</i>	<i>2012 жылғы 31</i>	<i>2011 жылғы 31</i>
	<i>желтоқсан</i>	<i>желтоқсан</i>
Байланысты тараптар алдында көлік экспедициясының қызметтері үшін берешек		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кесіпорындар алдында көлік экспедициясының қызметтері үшін берешек	4.839.624	3.915.508
	4.839.624	3.915.508

<i>Мың теңгемен</i>	<i>2012 жылғы 31</i>	<i>2011 жылғы 31</i>
	<i>желтоқсан</i>	<i>желтоқсан</i>
Қызметкерлерге сыйақы		
Негізгі басқарушы қызметкерлерге сыйақы	19.940	4.943
	19.940	4.943

Байланысты тараптардан алдағы кезеңдегі кірістердің ағымдағы бөлігі	
ҚМГ жалпы бақылауындағы кесіпорындардан алдағы кезеңдегі кірістердің ағымдағы бөлігі	312.365
	312.365
Байланысты тараптар алдында өзге де міндеттемелердің жиыны	5.171.929
	4.232.816

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**32. БАЙЛАНЫСТА ТАРАПТАРМЕН ЖАСАЛҒАН МӘМІЛЕЛЕР (жалғасы)**

Компанияның байланыс тараптармен 31 желтоқсанда аяқталатын жыл бойы жасалған мәмілелері мынадай берілген:

<i>Мың теңгемен</i>	<i>2012</i>	<i>2011</i>
Байланыс тараптарға сату		
ҚМГ жалпы бақылауындағы көсіпорындардың негізгі қызметінен түскен кіріс	68.311.157	66.660.290
«Самұрық-Қазына» тобының жалпы бақылауындағы көсіпорындардың негізгі қызметінен түскен кіріс	7.505.538	9.156.388
Бірлескен көсіпорындардың негізгі қызметінен түскен кіріс	4.937.616	4.372.631
ҚМГ жалпы бақылауындағы көсіпорындардың өзге де қызметінен түскен кіріс	209.442	149.183
Еншілес үйымдардан түскен кіріс	9.364	584.611
«Самұрық-Қазына» тобының жалпы бақылауындағы көсіпорындардың өзге де қызметінен түскен кіріс	—	2.290
Бірлескен көсіпорындардың өзге де қызметінен түскен кіріс	4.209	1.060
ҚМГ жалпы бақылауындағы көсіпорындарына негізгі құралды бөлу	—	240.093
<u>Еншілес үйымның сатуынан түскен кіріс</u>	11.647.889	—
	92.625.215	81.166.546
Байланысты тараптардан сатып алу		
ҚМГ жалпы бақылауындағы көсіпорындарынан қызметтер сатып алу	7.185.311	6.720.258
«Самұрық-Қазына» тобының жалпы бақылауындағы компанияларынан қызметтер сатып алу	932.503	1.753.984
Еншілес үйымнан қызметтер сатып алу	403.261	552.922
«Самұрық-Қазына» тобының жалпы бақылауындағы көсіпорындардан негізгі құралдар мен қорларды сатып алу	12.837	24.559
	8.533.912	9.051.723
<i>Мың теңгемен</i>		
Банк салымдарынан пайыздық кіріс		
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ - өзге де байланысты тарап	—	866.440
	—	866.440
Дивидендерден түсетін кіріс		
Еншілес үйымдардан түсетін дивидендерден кіріс	432.336	—
Дивидендерден түсетін өзге де кіріс	—	17.608
	432.336	17.608
Байланысты тараптардан болған алдағы кезеңдегі кірістердің өтелімі		
Байланысты тараптардан болған алдағы кезеңдегі кірістердің өтелімі	312.365	312.365
Байланысты тараптардың пайдасына болған қаржы кепілдемелерінің өтелімі	138.570	136.070
	450.935	448.435
Байланысты тараптардан болған қаржылық кірістер		
Байланысты тараптардың қарыздарын дисконттау бойынша кірістер	74.563	9.439
Байланысты тараптардан болған қаржылық шығыстар	7.364	74.638
Байланысты тараптардың қарыздарын дисконттау бойынша шығыстар	7.364	74.638
Негізгі басқарушы қызметкерлердің мүшелеріне сыйақы төлеу жалпы сомасына кіреді:		
<i>2012 жылғы 31 желтоқсан</i>		
<i>Мың теңгемен</i>		
Жалақы	126.329	98.997
Қысқа мерзімді сыйақы	26.508	37.430
2011 жылдың қорытындысы бойынша сыйақылар	101.002	—
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін теленетін сыйақылар	451	1.908
	254.290	138.335
Адам саны	8	7

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

33. ҮКТИМАЛ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Салық салу

Қазақстандық салық салу заңнамасы және нормативтік-құқықтық актілері өздері мен әр түрлі түсіндірмelerдің мән-мағынасы болады. Жергілікті, облыстық және ұлттық салық органдарының әр түрлі пікірі болуы мүмкін. Қазақстанда қолданыстағы заңдардың негізінде анықталған құқық бұзушылыққа қолданылатын айппұл мен өсімпұл жүйесі өте қатан.

Айыппұлдық ықпалшараға 2,5-ке көбейтілген, Қазақстан Ұлттық банкімен белгіленген, қайта қаржыландырылған мөлшерлемесі бойынша есептелген өсімпұл мен қосымша есептелген салық сомасынан 50% көлемінде болатын айыппұлдар кіреді. Нәтижесінде, айппұл мен өсімпұл сомалары кез келген есептелген салықтың туындысы болуы мүмкін. Салық салу кезеңдері тексерудің алдындағы жылдың күнтізбелік бес жыл мөлшерінде салық органдары тексеру үшін қол жетімді болады. Белгілі жағдайларда тексерулер ұзақ мерзімді қамтуы мүмкін. Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздік нәтижесінде салық, айыппұлдық ықпалшара мен өсімпұл сомасы, егер ондайлар болса, қазіргі уақытқа дейін шығыска жатқызатын және 2012 жылдың 31 желтоқсанына есептелген соманы асып кетуі мүмкін.

Басшылық 2012 жылдың 31 желтоқсанына қолданыстағы заңнамаға түсінік беру тиісті деп есептейді және салық бойынша Компанияның ұстанымы расталады деген ықтимал бар

Трансфертті баға белгілеу бойынша бақылау

Қазақстанда трансфертті баға белгілеу бойынша бақылау кең масштабта таралған және халықаралық бизнеске тұра немесе жанама қатысты көптеген операцияларына қолданылады, бұл ретте операция қатысушылары байланысты тараптар болатындығына немесе болмайтындығына назар аудармайды. Трансфертті баға белгілеу бойынша заңнама операцияларға қолданылатын салықтар, «сұзартылған қол» принципі бойынша белгіленген нарық бағаларының негізінде есептелгенін талап етеді.

Қазақстанда трансфертті баға белгілеу туралы жаңа заң 2009 жылғы 1 кантарда қүшіне енген. Жаңа заң толық емес және заңың кейбір ережелеріне байланысты прецедент бар. Оның үстінен, заңда әзірлеу кезеңінде түрган егжей-текжей жетекшілік ету нормалары жоқ. Нәтижесінде, операцияның әралуан түріне қолданылатын трансфертті баға белгілеу бойынша бақылауды іске асыру реттелмеген.

Қазақстанның трансфертті баға белгілеу туралы заңнамасымен байланысты екіұштылықтың болуы салық органдарының Компанияның ұстанымынан бөлек ұстанымды қабылдауына әкелу қауіптілігі бар, ол деген 2012 жылдың 31 желтоқсанына қосымша салықтарға, айыппұлдар мен өсімпұлдарға әкеліп соктырады.

Басшылық 2012 жылдың 31 желтоқсанына қолданыстағы заңнамаға түсінік беру дұрыс деп санайды және салық бойынша Компания ұстанымы күпталады деген ықтимал бар.

Коршаған ортаны қорғау бойынша міндеттемелер

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау бойынша заңнама даму үрдісі үстінде, сондықтан үнемі өзгерістерге шалдығады. Бар ережелердің, азаматтық талаптардың дәлме-дәл түсіндіруі немесе заңнаманың өзгеруі нәтижесінде пайда болған ықтимал міндеттемелер толық бағаланбайды. Ағымдағы заңнамаға сәйкес, басшылық Компанияның қаржы жағдайына және оның қызметінің нәтижесіне теріс ететін мүмкін әлде ықтимал міндеттемелер болмайды деп есептейді, тек осы қаржылық есептілікте көрсетілгендерді қоспағанда (4,5,22-ескертпелер)

Сақтандыру мәселелері

Қазақстан Республикасында сақтандыру саласы даму сатысында, сондықтан әлемнің басқа өнірлерінде таралған сақтандырудың көптеген нысандары бізде әлі қол жетімді емес. Компания мүлікті сақтандыру, үшінші тұлға алдында Компанияның немесе оның қызметіне жататын объектілерде болған апарттан мүлікке немесе қоршаған ортаға залал келтірілгені үшін жауапкершілік артады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

33. ҮКТІМАЛ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Ковенанттар

Kepілдер

2012 жылдың 31 желтоқсанына Компания (бұдан әрі «Кепілгер») ҚЖДЕБ несиелік шарт аясында МұнайТас міндеттемелеріне ҚЖДЕБ алдында кепілгер болды. Компания мен ҚЖДЕБ арасында жасалған кепілдік шарттына сәйкес Компания шарттың келесі ережелерін сақтау тиіс:

- Өтімділік коэффициенті 1:1 кем емес;
- Пайыздар мен табыс салығын алғып тастағанға дейін пайда арасалмагы пайыздарға 2:1 кем емес; және
- Капиталға деген қарыздың арасалмағы 2:1 жоғары емес.

Кепілгер, реттеуші органмен макұлданбағанша, өз еркімен әрекет жасайтын тәуелсіз тараптар арасындағы мәмілелерден өзгеше негізінде жүзеге асатын ешқандай мәмілелерге кірмеуге тиіс. Кепілгер активтердің жалпы көлемінен 30 пайыз жоғары мөлшерде өз активтерін сатпайды, жалға бермейді не қайта құрмайды немесе біріктіру мен қайта құруды жүргізбейді.

2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанына Компания шарттың осы ережелерін сақтап келген.

Шарттың міндеттемелер

2012 жылдың 31 желтоқсанына Компанияның негізгі құралдар мен құрылыштың қызметтің сомасы 4.048.416 мың теңгеге (2011: 9.147.588 мың теңгे) сатып алуға шарттың міндеттемелері болған. 2012 жылдың 31 желтоқсанына қосымша ретінде Компания тауар-материалдың қорды (материалдар мен косалқы бөлшектер) және өзге де қызметтерді сомасы 1.439.293 мың теңгеге (2011: 47.781 мың теңгे) алуға міндеттелді.

34. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ МЕН САЯСАТЫ

Компанияның негізгі қаржылық міндеттемелер құрамына банк қарыздары мен саудалық және өзге де кредиторлық берешектер кіреді. Компанияның шаруашылық қызметтің нәтижесінде пайда болған Компанияда саудалық дебиторлық берешек, ақша мен ақша баламасы бар.

Компания нарық тәуекеліне, валюталық тәуекелге және өтімділік тәуекелге бейім.

Компания басшылары шолу жасайды және осы тәуекелдерді басқару үшін қабылданатын келесі шараларды бекітеді.

Несиелік тәуекел

Компания мәмілелерді тек белгілі және несиені өтеге қабілетті тараптармен жасайды. Компания саясатына сәйкес, коммерциялық несие шарттына қарай саудалық операцияларын жасауды қалайтын барлық клиенттер, несиелік тексеру рәсімінен өтеге тиісті. Сондай-ақ, Компанияға берешекті қайтармау тәуекелін төмендетуде сенімділікті қамтамасыз ету үшін осындай сатып алушының дебиторлық берешегі үздіксіз мониторингке жатады. Тәуекелдің ең жоғары мөлшері тенгерім құны болады. Компанияда несиелік тәуекелдің маңызды шоғырлануы жок.

Компания салымдарды казақстандық банктерге орналастырады (16 және 17-ескертпелер). Компания басшылығы төтенше несиелік тәуекелдерді болдырмау мақсатында осы банктердің несие рейтингін мерзімді қарастырады. Компания басшылығы жақындағы халықаралық несиелік дағдарыс пен одан кейін болған жергілікті банктердің несиелік рейтинглерінін өзгерістері төтенше несиелік тәуекелді актамайды деп санайды. Тиісінше, банк депозиттері бойынша құнсыздануға кор керек емес.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**34. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Несиелік тәуекел (жалғасы)**

Келесі кестеде «Moody's» және «Standard&Poor's» агенттіктерінің несие рейтингін қолдана отыра есепті күнгө банк салымдары мен банктің ағымдағы шоттарында ақша қаржаттары бойынша сомалар көрсетіледі.

Банктер	Ориналасқан жері	Рейтинг			
		2012	2011	2012	2011
«Халық Банк» АҚ	Қазақстан	Ba2/Тұрақты	Ba2/Тұрақты	34.658.991	19.794.500
«Қазкоммерцбанк» АҚ	Қазақстан	Ba2/ Келенсіз	Ba3/ Келенсіз	28.543.632	8.253.742
«ЦеснаБанк» АҚ	Қазақстан	B/ Тұрақты	-	7.005.347	-
«Банк Kassa Nova» АҚ	Қазақстан	B/ Тұрақты	-	1.000.542	-
«Сбербанк России» АҚ	Қазақстан	Ba2/ Тұрақты	Ba2/ Тұрақты	4.690	19.562.153
«ГазБанк» ЖАҚ	Ресей	-	-	922	1.860
«RBS Банк» АҚ	Қазақстан	A3/ Келенсіз	A2/ Келенсіз	350	16.299
«Сити Банк» АҚ	Қазақстан	A3/ Келенсіз	A1/ Келенсіз	269	669
«АТФ Банк» АҚ	Қазақстан	B1/ Тұрақты	Ba3/ Келенсіз	7	13.321.930
«HSBC Банк Қазақстан» АҚ ЕБ	Қазақстан	A2/ Тұрақты	-	6	-
«АМТ Банк» АҚҰ	Ресей	-	-	-	4.622
«Славинвестбанк» АҚҰ	Ресей	-	-	-	9
				71.214.756	60.955.784

Отімділік тәуекел

Ағымдағы отімділікті жоспарлау құралын қолдана отыра, Компания ақшалай қаржаттардың тапшылық тәуекелдігіне бақылау жасайды. Осы құралдың көмегі арқылы қаржылық инвестициямен және қаржы активтерімен байланысты төлем мерзімі (мысалы, дебиторлық берешек, басқа да қаржы активтері), сондай-ақ операциялық қызметтөн болатын болжамды ақша ағымдары талданады

Келесі кестеде 2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанына Компанияның қаржылық міндеттемелері бойынша осы міндеттемелерді өтеу мерзіміне қарай шарттық дисконтталмаған төлемдер туралы акпарат берілген.

Мың тәңгемен	Сұраныс бойынша	1 жылдан 5			>5 жыл	Жиыны
		<1 жыл	2 жылға дейін	жылға дейін		
2012 жылдың 31 желтоқсанына						
Сауда және өзге де кредиторлық берешектер	-	6.274.453	92.453	178.759	-	6.545.665
Өзге де міндеттемелер	-	2.682.879	-	-	-	2.682.879
	-	8.957.332	92.453	178.759	-	9.228.544
2011 жылдың 31 желтоқсанына						
Сауда және өзге де кредиторлық Аберешектер	-	4.986.268	1.257.407	-	-	6.243.675
Өзге де міндеттемелер	-	2.527.457	-	-	-	2.527.457
	-	7.513.725	1.257.407	-	-	8.771.132

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**34. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Валюталық тәуекелдік**

Валюталық тәуекелдікке ұшырайтын, шетел валютасымен берілген активтер мен міндеттемелердің жалпы сомасы төменгі кестеде берілген.

Мың тенге	АҚШ доллары	Ресей рублі	Евро	Басқа да валюталар	Жиыны
2012 жылдың 31 желтоқсанына					
Активтер	948	10.086	-	-	11.034
Міндеттемелер	203.122	77.546	8.068	3.006	291.742
2011 жылдың 31 желтоқсанына					
Активтер	496.073	16.814	-	-	512.887
Міндеттемелер	6.969	310.262	8.113	2.804	328.148

Компанияның операцияларымен байланысты валюталық тәуекелдерді төмендетуге ықпал ететін Компанияда ресми құралдар жоқ.

Компания пайдасының сезімталдығын салық салмау алдында (активтер мен міндеттемелердің әділ құнының өзгеруіне байланысты), егер өзге параметрлер тұрақты болса, АҚШ долларына қатысты айырбас бағамының өзгеруіне қарай талдау келесі кестеде берілген. Компания капиталына әсер еттейді.

Мың тенге	Валюта айырбас бағамының үлғауы / төмендеуі	Салық салуға дейін пайдаға әсер ету
2012		
АҚШ доллары	+1,57% -1,57%	(3.174) 3.174
2012		
Ресей рублі	+10,74% -10,74%	(7.245) 7.245
2011		
АҚШ доллары	+10,72% -10,72%	52.432 (52.432)
2011		
Ресей рублі	+16,01% -16,01%	(46.981) 46.981

Капиталды басқару

Капиталды басқаруға байланысты Компанияның негізгі мақсаты тұрақты несие төлеу қабілетін қамтамасыз ету және Компания қызметін жүргізу үшін капиталдың барабар деңгейі мен акционердің пайдасын барынша көбейту.

Компания капиталдың құрылымын басқарады және экономикалық жағдайда өзгеруіне сәйкес оны өзгертеді. Компания капитал құрылымын сақтау немесе өзгерту мақсатында дивидендтерді төлеу мөлшерін реттей алады, акционерге капиталды қайтара алады немесе жаңа акцияларды шығара алады.

2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталатын жылдарда объектілерде, саясатта және капиталды басқару үдерістерінде өзгерістер болған емес.

Компания капитал бақылауын карыз қаражаттары бөлігінің коэффициентімен жүзеге асырады, ол таза берешекті капитал және таза берешек сомасына бөлу арқылы есептеледі. Таза берешекке ақшалай қаражат баламасын алып тастағанда пайыздық несиeler мен карыздар, саудалық және өзге де кредиторлық берешектер кіреді.

2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанында Компанияда үлкен берешек сомасы болған жоқ. Компанияда есепті қүнге берешектен асатын ақшалай қаражаттың едәуір сомасы бар.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**34. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Каржылық құралдарының әділ құны**

Төменде Компанияның барлық каржылық құралдарының тәнгерімдік құны мен әділ құнының санаттары бойынша салыстыру берілген:

Мың тенге	Тәнгерімдік құны		Әділ құны	
	2012	2011	2012	2011
Каржы активтері				
Ақшалай қаражат	18.132.360	19.833.356	18.132.360	19.833.356
Банктегі депозиттер	53.084.676	41.123.818	53.084.676	41.123.818
Саудалық және өзге де дебиторлық берешек	2.053.351	2.551.705	2.053.351	2.551.705
Байланыс тараптарға қарыз	-	337.537	-	337.537
Каржылық міндеттемелер				
Саудалық және өзге де кредиторлық берешек	6.545.665	6.243.675	6.545.665	6.243.675
Өзге де қаржылық міндеттемелер	3.221.431	2.527.457	3.221.431	2.527.457

Ақшалай қаражаттардың, банктегі депозиттердің, саудалық және өзге де дебиторлық берешектің, байланысты тараптарға қарыздың, саудалық және өзге де кредиторлық берешектің, өзге де қаржылық міндеттемелердің тәнгерімдік құны каржылық құралдар дерегінің қыска мерзімді болғанына орай олардың әділ құнына шамамен тең.

35. ЕСЕПТІ КЕЗЕҢНЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Есепті кезеңнен кейін Компанияда ешқандай бір маңызды оқиғалар болған жоқ.